

PRVI HRVATSKI VOJNOSTRUČNI MAGAZIN

HRVATSKI VOJNIK

Broj 500 • 20. svibnja 2016. • Izlazi od 1991. • www.hrvatski-vojnik.hr

CIJENA 10 KUNA

EUR 2,10
CAD 3,00
AUD 3,30
USA 2,00
CHF 3,50
SLO EUR 1,80
SEK 17,00
NOK 17,00
DKK 15,50
GBP 1,30

28. SVIBNJA 2016.

28.

THE
GODINA
28.

DAN HRVATSKE KOPNIENE VOJSKE

Čestitamo!

ISSN 1330 - 500X

PRINTED IN CROATIA

0 2 0 1 6

BROJ 500 | 2016

SADRŽAJ

Nakladnik: MINISTARSTVO OBRANE HRVATSKE / SAMOSTALNA SLUŽBA ZA ODNOSE S JAVNOŠĆU I IZDAVAŠTVO / ODJEL HRVATSKIH VOJNIH GLASILA I IZDAVAŠTVA

Glavni urednik: Željko Stipanović (zeljko.stipanovic@mohr.hr), Zamjenica glavnog urednika: Vesna Pintarić (vpintar@mohr.hr)

Urednici i novinari: Leida Parlov (leida.parlov@mohr.hr), Domagoj Vlahović (domagoj.vlahovic@gmail.com), Lada Puljizević (ladapuljizevic@yahoo.com), Petra Kostanjšak (petra.kostanjaks@mohr.hr)

Lektura / korektura: Gordana Jelavić (gjelavic50@gmail.com), Andrea Pavlić, Prijevod: Dubravka Marić (dmatic@mohr.hr), Fotograf: Tomislav Brandt, Josip Kopić

Grafička redakcija: Zvonimir Frank (urednik), (zfrank@mohr.hr), Ante Perković, Predrag Belušić, Marketing i financije: Igor Vitanović, tel: 3786-348; fax: 3784-322, Tisk: Znanje d.o.o., Mandićeva 2, Zagreb

Adresa uredništva: Odjel hrvatskih vojnih glasila i izdavaštva, Ilica 256b, 10000 Zagreb, e-mail: hvojnjik@mohr.hr

MORH I OSRH

RAZGOVOR

predsjednica Republike Hrvatske Kolinda GRABAR-KITAROVIĆ, vrhovna zapovjednica Oružanih snaga Republike Hrvatske [4]

UOČI 25. OBLJETNICE OSRH

Pogled unatrag na razvoj pobjedničkih Oružanih snaga RH [10]

RAZGOVOR

ministar obrane Josip BULJEVIĆ [20]

RAZGOVOR

general-pukovnik Mirko ŠUNDOV, načelnik GS OSRH [28]

GORNJA STUBICA

Devetnaesti Susreti za Rudija [35]

ESKADRILA AVIONA 93. zb

Prvi samostalni letovi [40]

DOGĀDAJI

NATJECANJE ZA NAJSPREMIJEG PRIPADNIKA OSRH

Poručnik korvete Ante Jović
- Prvi za Hrvatsku [24]

VOJNI POLIGON "EUGEN KVATERNIK"

Vježba Spremnost 16 [32]

ESKADRILA HELIKOPTERA 93. zb

Sposobnost planinskog letenja s NVG opremom [36]

HRVATSKA OBRAMBENA INDUSTRIJA

Doprinos prepoznatljivosti OSRH [42]

Naslovnicu izradio Predrag BELUŠIĆ

ČESTITKA

Poštovane pripadnice i pripadnici Oružanih snaga Republike Hrvatske,

prošlo je dvadeset pet godina od povijesnog postrojavanja Zbora narodne garde na stadionu u Kranjčevičevoj ulici, od stvaranja temelja Hrvatske vojske, pobjedničkih Oružanih snaga Republike Hrvatske. S ponosom se prisjećamo vremena kad su najbolji od najboljih stali uz bok jedni drugima i u presudnim danima Domovinskog rata ispunili svoju povijesnu zadaću. Prisjećamo se tih teških i prijelomnih dana naše povijesti, svih tih hrabrih i odanih kćeri i sinova domovine, svih naših prijatelja koji su svoje zdravljie i živote dali za naše pobjede.

Danas smo pred novim izazovima, ali želim svim našim pripadnicama i pripadnicima poručiti – da nikad ne zaborave tu snagu i odlučnost i te prijelomne trenutke u kojima smo se izborili za slobodu i neovisnost naše domovine.

Danas je zadaća Ministarstva obrane da sa sredstvima kojima raspolažemo napravimo najviše što možemo i što se tiče projekata modernizacije, i opremanja i ulaganja u ljude, u što bolje uvjete života i rada svih naših pripadnika.

U meni osobno i Ministarstvu obrane imat ćeće svu moguću potporu, a od vas, pripadnika naših Oružanih snaga, očekujem onu posebnost koja vas je i u teškim ratnim vremenima izdvajala od drugih, a iste te vrijednosti prepoznajem i danas. To je naša snaga!

To je ono ključno, ono čim se dobivaju pobjede – i u ratu i u miru.

Vjerujem kako ćeće svojim znanjem i sposobnostima nastaviti izgradnju obrambenog sustava koji će hrvatskim građanima i dalje jamčiti mir i sigurnost.

Svim pripadnicama i pripadnicima Oružanih snaga i Ministarstva obrane s ponosom čestitam naš veliki dan, dvadeset petu obljetnicu formiranja Oružanih snaga Republike Hrvatske, Dan Oružanih snaga i Dan Hrvatske kopnene vojske!

**ministar obrane
Josip Buljević**

www.hrvatski-vojnik.hr

Samostalne hrvatske države ne bi bilo bez junaštva hrvatskih ljudi, bez zajedništva svih domoljuba

Kolinda GRABAR-KITAROVIĆ,
predsjednica RH i vrhovna
zapovjednica OSRH

BUDIM POVIJE

Pred nama je jubilarna obljetnica ustanovljenja Oružanih snaga RH i 25 godina od prvog postrojavanja hrvatskih vojnih i policijskih snaga na stadionu u Kranjčevićevoj ulici. Uoči velike vojne obljetnice razgovarali smo s predsjednicom RH i vrhovnom zapovjednicom OSRH Kolindom Grabar-Kitarović koja je tom prigodom posebno istaknula kako je junaštvo i zajedništvo koje nas je tada nosilo bilo ključno u prijelomnim trenucima borbe za hrvatsku slobodu što su uslijedili. Predsjednica se u razgovoru osvrnula i na ugled koji su svojom profesionalnošću i odgovornošću stekle Oružane snage RH, ali i na druge važne teme vezane uz hrvatski obrambeni sustav.

Uskoro ćemo obilježiti dvadeset petu obljetnicu Oružanih snaga RH koje su u tom razdoblju prešle iznimno težak put. Što biste kao vrhovna zapovjednica posebno izdvojili?

Republika Hrvatska prošla je težak i pogibeljan put do svoje slobode i međunarodno priznate samostalnosti. Osobit doprinos tome dale su naše Oružane snage. Stoga se može reći da samostalne hrvatske države ne bi bilo bez junaštva

Hrvatska je iz otvorene velikosrpske oružane agresije tijekom Domovinskog rata izišla kao pobjednica

Željko STIPANOVIĆ, Vesna PINTARIĆ, fotoarhiva Ured predsjednice RH

I malo smo jedinstvenu povlasticu doživjeti najslavnije stranice naše nacionalne povijesti još od vremena svoje samostalne države u doba narodnih vladara. U godinama stvaranja, obrane i oslobođanja Republike Hrvatske sažeta su stoljeća naše povijesti, naše tragedije i naše nade, i sve naše pobjede, koje su vodile do ove, konačne. Pokazali smo da znamo, da hoćemo i da možemo sve kad smo složni, kad nas vodi domoljublje, kad nas nadahnjuje misao slobode. Budimo ponosni na slavnu povijest hrvatske vojske! Neka nas ta baština nadahnjuje danas i uvijek na predan rad za našu slobodu, neovisnost, sigurnost i mir...

O PONOSNI NA SLAVNU POVIJEST HRVATSKE VOJSKE!

hrvatskih ljudi, bez zajedništva svih domoljuba. Još pamtimo postrojavanje na stadionu u Kranjčevićevu 28. svibnja 1991. kad smo doslovce prštali od ponosa i samopouzdanja. Suprug i ja, još kao studenti, dojurili smo do stadiona. Željeli smo svakako vidjeti i svjedočiti tom povijesnom postrojavanju. Zahvaljujući jednom saborskem zastupniku koji nam je ustupio ulaznice, ušli smo na stadion. Bili su to zaista povijesni trenuci, trenuci u kojima je hrvatski narod iskazao svoje zajedništvo i nepokolebljivu volju braniti svoju slobodu i ostvariti svoju državu, koju je nedugo prije toga iskazao na referendumu održanom 19. svibnja 1991. Bio je to početak stvaranja naših Oružanih snaga. Skora otvorena agresija četnika i ostatka bivše JNA na Hrvatsku pokazala je koliko je odluka o formiranju Zbora narodne garde bila uistinu povijesno važna. Od dragovoljnih postrojbi domoljuba i branitelja, Hrvatska vojska u iznimno je kratkom vremenu stasala do uvažavane vojne sile, koja je prvotno zaustavila neprijateljsku agresiju, a potom oslobođila okupirane dijelove Hrvatske tijekom niza vojno-redarstvenih operacija, pri-

čemu svakako treba izdvojiti Bljesak i Oluju. Važno je istaknuti kako je Hrvatska vojska u tom vremenu kao oružana sila dosegnula iznimno zahtjevnu razinu operativnih sposobnosti te je temeljem postupnog pridobivanja međunarodne politike znatno pridonijela slamanju velikosrpske politike, ne samo na području Hrvatske, nego i u Bosni i Hercegovini, što je zaključeno međunarodnim Daytonskim sporazumom i okončanjem rata u toj državi. Sretna je povijesna okolnost da su tadašnje državno čelnstvo i prvi hrvatski predsjednik dr. Franjo Tuđman sagledali svu složenost tih zbivanja te su donosili i provodili ključne odluke koje su se pokazale strateškim u tadašnjem vremenu, a s današnjim odmakom od 25 godina sve više dobivaju na povijesnoj važnosti i vrijednosti. Želim pritom istaknuti važnu značajku: nije se razmišljalo kako ćemo, koliko to stoji, imamo li ljudе... Drugim riječima, nisu se nalazili razlozi kako ne uspijeti, nego kako uspijeti. Nastupalo se je odlučno i jasno, ali mudro i odgovorno. Smatram kako bi se danas, s pozicije prisutne politikantske retorike i kojekakvih skrupula kad je

Hrvatska koju danas imamo rezultat je ponajprije hrvatskog zajedništva i žrtve hrvatskih domoljuba, hrvatskih branitelja, pripadnika Zbora narodne garde - Hrvatske vojske i redarstvenika MUP-a. Zbog svih onih koji su ugradili sebe tijekom obrambenog Domovinskog rata u slobodnu i samostalnu Hrvatsku, imamo državu koju danas živimo i koju će izgrađivati naraštaji koji će doći...

u pitanju državna politika, trebalo što više ugledati na način vođenja politike onog vremena.

Hrvatska koju danas imamo rezultat je ponajprije hrvatskog zajedništva i žrtve hrvatskih domoljuba, hrvatskih branitelja, pripadnika Zbora narodne garde - Hrvatske vojske i redarstvenika MUP-a. Zbog svih onih koji su ugradili sebe tijekom obrambenog Domovinskog rata u slobodnu i samostalnu Hrvatsku, imamo državu koju danas živimo i koju će izgrađivati naraštaji koji će doći.

Oružane snage nastale su na vrijednostima Domovinskog rata iz kojeg smo izišli kao pobjednici. Po vašem mišljenju, valoriziraju li se te vrijednosti u javnosti na pravi način ili bismo trebali biti još svjesniji važnosti i uloge koju Domovinski rat ima u našoj povijesti?

Hrvatska je iz otvorene velikosrpske oružane agresije tijekom Domovinskog rata izišla kao pobjednica. No, cijena je bila visoka u velikom broju stradalih hrvatskih branitelja i civila, kao i strahovitim razaranju civilnih objekata u Republici Hrvatskoj, povijesnih i sakralnih

građevina zaštićene kulturne baštine svjetskog ugleda, koje nije viđeno od Drugog svjetskog rata. Gospodarstvo je na okupiranim područjima također bilo razoreno ili opljačkano. Nakon vojne pobjede i mirne reintegracije trebalo je neka područja Hrvatske izgrađivati gotovo od nule.

Kad je riječ o Domovinskom ratu, važno je uvijek naglašavati dvije činjenice: prvo, pobijedili smo vlastitim snagama i sposobnošću, te velikim srcem hrvatskog čovjeka; i drugo, bez pretjerivanja, ovo je, s obzirom na trajnost i razmjere, primjer etički čistog rata. Ne samo što smo gledali da na hrvatskoj strani bude što manje žrtava, nego se itekako vodilo računa da ih bude što manje i na strani okupatora. Ako se sjetimo vlastitih i nekih drugih iskustava tijekom i nakon Drugog svjetskog rata, ako znamo što se događalo hrvatskim civilima i zarobljenicima koji su tijekom velikosrpske agresije 1991. pali u ruke četnika, onda je to još jasnije. Te činjenice moramo naglašavati jer one našoj pobjedi daju pravi sjaj. Dakako, bilo je osvetničkih incidenta, pojedinačnih zločina, i ne treba ih opravdavati. No, oni se, nažalost, pretjeran ističu na štetu činjenica koje sam istaknula. Drugim riječima, Domovinski rat uzorno je vođen prema međunarodnim pravilima ratovanja i to moramo uvijek naglašavati. Stoga, ne samo zbog vojne pobjede, nego i zbog načina na koji je ostvarena, smijemo se i trebamo ponositi i pobjedom i svojom državom.

Domovinski rat nisu, dakle, samo zbijanja koja su obilježila tešku bitku za hrvatsku suverenost i svremenu uređenost države primjereno zapadnim demokracijama, nego je Domovinski rat postao i sinonimom za junaštvo hrvatskih ljudi, domoljublje, zajedništvo hrvatskih građana i državotvornost hrvatskog naroda. Vrijednosti koje je obrambeni Domovinski rat iznjedrio ugrađene su stoga kao kamen zaglavni u temelj samostalne i svremene države Hrvatske. Porazno je, međutim, što se u javnom prostoru pokušava nametnuti, a nije, nažalost, riječ o slučajnoj i usputnoj pojavnosti, netočna predodžba o Domovinskom ratu i novijoj hrvatskoj povijesti. Učestali su pokušaji da se Domovinski rat stavi isključivo i samo u negativni kontekst zbijanja koja su, kako sam rekla, izvučena iz cjelovitog sagledavanja događanja u određenom

vremenu i prostoru. U tom smislu potrebno je napomenuti kako je, unatoč izvrsno pripremljenim i vođenim operacijama kojima su oslobođena okupirana područja Hrvatske, na Međunarodnom sudu za bivšu Jugoslaviju u Den Haagu Hrvatska morala dugi niz godina braniti od kriminalizacije svoje generale te dokazivati ispravnost svojih postupaka na koje je kao punopravna članica međunarodne zajednice imala puni legitimitet. Je li do toga uopće moralno doći, drugo je pitanje, no to je sad, srećom, prošlost.

Stoga je nužno u vremenu koje dolazi, prije svega mlađim naraštajima, putem stvarnih i osvjeđočenih pokazatelja, predočiti i približiti zbijanja koja su obilježila razdoblje 90-ih godina prošlog stoljeća te ih uputiti na značaj, važnost i trajne etičke i političke vrijednosti Domovinskog rata.

Ugled koji su Oružane snage RH stekle sudjelovanjem u mirovnim misijama i operacijama pozicionira nas je kao

pouzdanog i odgovornog partnera što je rezultiralo tim da i u mirovnoj misiji Odlučna potpora imamo vrlo značajnu ulogu u savjetovanju afganistanskih snaga sigurnosti, a jednako tako, vrijedan doprinos dajemo i u misijama i operacijama Europske unije. Kako to komentirate?

Nedugo nakon završetka Domovinskog rata Hrvatska je započela reforme u sustavu obrane te su prvi naraštaji časnika i dočasnika Oružanih snaga upućivani u međunarodna središta za izobrazbu i obuku zemalja članica NATO-a već krajem 1995. godine. Do 1999. velik broj hrvatskih časnika završio je međunarodnu izobrazbu i obuku, uz ostalo i za sudjelovanje u međunarodnim mirovnim misijama svih razina. Na taj način bilo je olakšano sastavljanje prvog hrvatskog kontingenta koji je upućen u međunarodnu UN-ovu misiju potpore miru u Sijeri Leoneu.

Slijedni postupci preustroja i osvremenjivanja Oružanih snaga usmjereni na ustrojbene i organi-

zacijske promjene radi usvajanja i primjene međunarodnih standarda u sklopu priprema za punopravno članstvo u NATO savezu poticali su razvoj sposobnosti Hrvatske vojske glede djelotvornog sudjelovanja u međunarodnim misijama potpore miru. Težište je s vremenom s UN-ovih misija stavljeno na NATO-ove operacije u Afganistanu, ISAF i Odlučnu potporu, te na Kosovu u okviru KFOR-a. Sudjelovanje u navedenim operacijama potvrđilo je Hrvatsku kao odgovornog i pouzdanog saveznika te ujedno poslužilo Oružanim snagama za razvoj i nadgradnju usvojenih vojnih sposobnosti u međunarodnom okružju. Stoga je potrebno istaknuti kako se takva znanja i iskustva ne mogu nadomjestiti putem obučnih i vježbovnih aktivnosti vojnika, dočasnika i časnika na vježbalištima ili vojnim poligonima!

Posebno je potrebno u ovoj prigodi naglasiti kako je sudjelovanje predsjednika Oružanih snaga Republike Hrvatske u NATO-ovim misijama i operacijama od 2001. do 2009.

Domovinski rat postao je sinonimom za junaštvo hrvatskih ljudi, domoljublje, zajedništvo hrvatskih građana i državotvornost hrvatskog naroda. Vrijednosti koje je obrambeni Domovinski rat iznjedrio ugrađene su stoga kao kamen zagлавni u temelj samostalne i suvremene države Hrvatske.

godine omogućilo ključnu potporu u donošenju odluke o prijmu Republike Hrvatske u punopravno članstvo Saveza.

Do današnjeg je dana približno 7000 pripadnica i pripadnika Oružanih snaga sudjelovalo u međunarodnim misijama i operacijama potpore miru pod vodstvom UN-a, NATO-a i EU-a što je ujedno u velikoj mjeri pridonijelo jačanju međunarodnog ugleda Republike Hrvatske.

Početkom travnja obilježili smo sedmu obljetnicu ulaska u punopravno članstvo NATO saveza. Novi oblici prijetnji kojima je ugrožena međunarodna sigurnost zahtijevaju i od Saveza prilagodbu kako bi se na njih najučinkovitije odgovorilo. Što NATO, a time i Republika Hrvatska kao njegova članica, može učiniti kako bi se potencijalne prijetnje učinkovito sprječe?

Punopravnim članstvom u Savezu zaokružen je cijelovit i zahtjevan proces uspješno provedenih pristupnih reformi na svim razinama, no kon-

tinuirano ulaganje u sustav obrane i nacionalnu sigurnost trajni je imperativ. Jednako tako, sudjelovanje u misijama, operacijama i vojnim vježbama NATO saveza za Republiku Hrvatsku postao je prioritet i prije samog ulaska u članstvo, što se pokazalo vrlo djelotvornim kad je riječ o izgradnji potrebnih vojnih sposobnosti.

NATO je najjači vojni savez kolektivne obrane u svjetskim okvirima, no suvremenim sigurnosnim izazovima s kojima se suočavaju njegove članice ukazuju na potrebu izgradnje i održavanja potrebne vojne sposobnosti kojom će se omogućiti djelotvoran i uspješan odgovor na rastuće sigurnosne izazove. A oni nisu isključivo vojne prirode: klimatske promjene, prirodne nepogode, tehnološke nezgode s neželjenim onečišćenjem okoliša, kibernetičke (cyber) ugroze, migracije stanovništva, globalni terorizam i sl. upućuju na potrebu okupnjavanja i objedinjavanja svih raspoloživih obrambenih i sigurnosnih čimbenika, ponajprije na nacionalnoj razini. Navedene potrebe upućuju isto tako na nužnost jačanja jedinstva

Saveza i njegove transatlantske poveznice, kao i osiguranje potrebnih finansijskih i materijalnih resursa za potrebe obrane te racionalizaciju i okupnjavanje tih resursa putem odgovarajućih NATO-ovih inicijativa. Također, neke suvremene sigurnosne prijetnje usmjeravaju NATO na šire međunarodne napore. Stoga će uključivanje država partnera na regionalnoj razini u zajedničke operacije i misije, te razmjena stručnih savjeta i ekspertiza tih država s NATO-om, osnažiti kooperativnu sigurnost i uspostaviti čvrsto i trajno partnerstvo. Ukratko, sigurnost u dvadeset prvom stoljeću podrazumijeva kolektivnu sigurnost pa stoga nove asimetrične ugroze zahtijevaju sveobuhvatan pristup i novu razinu konzultacija i suradnje između NATO-a i partnerskih nacija te međunarodnih organizacija. Tijekom proteklog razdoblja NATO je postao platforma za takvu vrstu konzultacija i suradnje putem uspostave sigurnosnog dijaloga s partnerima, razmjenom stečenih vrijednih iskustava i ekspertiza, otvaranjem prostora za sudjelovanje partnerskih nacija u međunarodnim NATO-ovim misijama i operacijama te promoviranjem interoperabilnosti među oružanim snagama članica i partnera. S tim u vezi, Hrvatskoj predstoji proces ozbiljnog promišljavanja i osmišljavanja nadgradnje postojećih mehanizama nacionalne sigurnosti te uspostave jedinstvenog sustava domovinske sigurnosti kojim će se obuhvatiti sva javnopravna tijela – dionici domovinske sigurnosti. Na taj način bit će u mogućnosti razvijati potrebne sposobnosti i okupnjavati ih domicilno, te povezivati ih međunarodno u skladu s članstvom u integracijskim sustavima kolektivne sigurnosti, kako bismo bili u mogućnosti učinkovito odgovoriti na sadašnje i buduće sigurnosne ugroze te djelotvorno zaštititi nacionalne, domovinske interese.

Ove godine trebao bi se održati NATO-ov samit u Varšavi. Očekujete li pronaalaženje konkretnog odgovora lidera NATO zemalja na sve intenzivnije i učestalije prijetnje globalnoj sigurnosti i dolazi li u tom kontekstu inicijativa Pamet-

RAZGOVOR

Čim veća razina otpornosti na sigurnosne prijetnje imat će za posljedicu veću razinu odvraćanja od nastajanja mogućih sigurnosnih ugroza.

Često ste u svojim istupima isticali važnost obveznog služenja vojnog roka koji je kod nas zamijenjen dragovoljnim, što je zapravo i trend u većem dijelu europskih vojski. Zašto mislite da nam je potrebno obvezno služenje?

Nije nužno da se osposobljavanje za vojnu službu provodi kroz klasično služenje, kako ste naveli. Ono se može provoditi i putem stručne izobrazbe i obuke u terenskim uvjetima u prihvatljivom trajanju od nekoliko tjedana do nekoliko mjeseci. Namjera je, u skladu s raspoloživim finansijskim resursima, mladim naraštajima pružiti mogućnost navedenog služenja u Oružanim snagama, na što prema zakonskim odredbama imaju pravo. No, zašto bježati i od toga da je to obveza? Kao što nas obvezuju obiteljski i drugi odnosi, obvezuje nas i domovinstvo. Svakako, moramo na vrijeme započeti zanavljanje pričuvnog sastava Oružanih snaga jer je većina pripadnika tog sastava iz vremena Domovinskog rata te će u idućem kraćem razdoblju prijeći dopuštenu dobnu granicu. Isto tako, stručno osposobljavanje za vojne pričuvnike obuhvaća usvajanje znanja i vještina koji se mogu primijeniti u svakom složenom organizacijskom sustavu, što znači da se prema potrebi mogu koristiti u postupcima odgovora na sigurnosne krize. S obzirom na raznovrsnost mogućih sigurnosnih prijetnji i ugroza, navedeno promišljanje ne možemo promatrati zasebno, nego je tu tematiku potrebno sagledati i u okviru sveobuhvatnog sustava nacionalne domovinske sigurnosti te postupaka upravljanja krizama prema NATO-ovim načelima.

Velik je priljev migranata pred Europsku uniju stavio problem s kakvim se dosad, bar ne u tolikom obliku, nije imala priliku susretati, a zbog različitog mišljenja kako pristupiti tom problemu stječe se dojam da

Europska unija nema jedinstvenog rješenja. Gdje je po vama granica između razumijevanja teške ljudske sudbine koja je zadesila većinu migranata i one sigurnosne koja u potencijalnu opasnost stavlja veći dio europskih zemalja te kako bi se Republika Hrvatska trebala postaviti prema tom problemu?

Načelo jednakih mogućnosti jedno je od temeljnih načela djelovanja i svakodnevnog života u Oružanim snagama, počevši od školovanja, obuke, raspoređivanja na dužnosti, promicanja, sudjelovanja u operacijama potpore prijemu, odnosno cijekupnog profesionalnog razvoja pripadnika i pripadnika Oružanih snaga. Naše su Oružane snage upravo u operacijama potpore miru pokazale da jedino suradnjom sa svim pripadnicima društva mogu ostvariti uspjeh, odnosno pridonijeti izvršavanju osnovne misije, a to je potpora sigurnosti i stabilnosti.

Briga o ljudima, humanitarna osjetljivost za sve raseljene žitelje s područja zahvaćenih ratnim zbivanjima u Siriji, Iraku i Afganistanu te pomoći ponajprije djeci i starijim osobama koji su zahvaćeni migrantskim valom treba biti naša težišta odrednica. Pravodobno i primjerenog zbrinjavanje migranata u namjenskim kampovima, gdje im se može pružiti potrebna razina brige i skrbi, treba biti prvi korak u administrativnim pripremama za dobivanje potrebne dokumentacije za organiziran prihvat u državama EU-a. Navedeni pristup ujedno je i bitan preduvjet za organiziran prijevoz migranata te kontrolu njihova prelaska preko državnih granica i putovanja duž nacionalnog teritorija.

Osim humanitarne značajke, takav je pristup jedini prihvatljiv i kad je riječ o nacionalnoj sigurnosti, bilo da se odnosi na svaku državu posebno ili na Europsku uniju u cjelini. Na nužnost nadzora državne granice i kontrolu ulaska migranata na područje Republike Hrvatske upozoravala sam na samom početku migrantske krize, jer stihiski ulazak migranata u Hrvatsku, čiji je broj dnevno ponekad bio i veći od 4000, bez organiziranog pristupa, mogao je imati za posljedicu nastanak kaosa s ozbiljnim posljedicama, kao i

omogućiti penetraciju terorističkih elemenata. Isto tako, pravodobno sam upozoravala i na nužnost suradnje svih susjednih država na cijeloj migrantskoj balkanskoj ruti, što se u konačnici pokazalo ključnim preduvjetom za uspostavu upravljivog postupanja u slučaju navedene krize. Hrvatska je u proteklih nekoliko mjeseci napravila snažan zaokret prema kolektivnom pristupu u rješavanju migrantske krize intenziviranjem suradnje sa svim državama na migrantskoj ruti te s nadležnim tijelima EU-a i NATO-a. U provedbenom smislu, hrvatska strana uputila je djelatnike MUP-a za potrebe isporučiti Republici Makedoniji, koja je trenutačno izložena najvećim naporima kad je riječ o kontroli i nadzoru ulaska migranata na područje EU-a. Isto tako, Hrvatska je unaprijedila razinu razmjene podataka o migrantskoj krizi sa svim državama saveznicama i partnerima.

I ove, kao i prijašnjih godina, smanjen je proračun koji se odnosi na vojsku bez obzira na to što NATO-ove preporuke traže veću proračunska izdvajanja za većinu članica Saveza. Mogu li Oružane snage RH u takvim okolnostima odgovoriti na sve izazove koji se pred njih stavljaju?

Sastankom na vrhu u Walesu obvezali smo se zaustaviti rezove u državnim proračunima članica za potrebe obrane te postupno povećati izdvajanja za vojsku u razdoblju od deset godina do iznosa od 2 % BDP-a. Potrebno je naznačiti kako je kod većine članica pad troškova za potrebe obrane zaustavljen, a polovina članica za obranu izdvaja više nego 2014. godine. Kad je Hrvatska u pitanju, ovogodišnja izdvajanja iz državnog proračuna za potrebe obrane nešto su niža u usporedbi s 2015. godinom, što je rezultat gospodarskog stanja i strateškog usmjerenja Vlade u konsolidaciji državnih financija. Međutim, uzmu li se u obzir projekti kapitalne modernizacije OSRH suvremenim helikopterima Kiowa Warriors, koje će nam donirati američki saveznici, modernizacija haubicama PZH 2000, koju smo ugovorili s njemačkim Oružanim snagama po vrlo povoljnoj cijeni, te korištenje niza drugih nepovratnih potpornih fondova i programa koje nam osigurava američka vlada, na taj se način dodatno povećavaju ulaganja u sustav obrane s obzirom na proračunska sredstva. Jednako tako, potrebno je istaknuti kako se znatan dio proračunskih programiranih sredstava, kao i sva donirana materijalna te finansijska sredstva iz navedenih međunarodnih fondova, koriste za modernizaciju i opremanje Oružanih snaga odnosno za jačanje obrambenih i vojnih sposobnosti, uz ostalo, namijenjenih i sudjelovanju OSRH u operacijama Saveza.

UN-a 1325 o ženama, miru i sigurnosti, u svrhu praktične implementacije rodne ravnopravnosti.

Nadalje, Republika Hrvatska u okviru svoje vanjske, sigurnosne i obrambene politike, i to na svim razinama, preuzeala je odgovornost promovirati ravnopravnost spolova, odnosno praktično je živjeti. Uvjerenja sam da danas nitko ne dvoji da je za sigurnost i razvoj određenog društva potrebno sudjelovanje svih njegovih pripadnika i pripadnica. Bez poštivanja ljudskih prava i načela jednakih mogućnosti nema održivog razvoja. Usprkos dobrom normativnom okviru i vidljivom napretku, žene još nisu jednakom zastupljene u hrvatskom političkom i javnom životu.

Oružane snage ne razlikuju se mnogo od hrvatskog društva u cijelini. Načelo jednakih mogućnosti jedno je od temeljnih načela djelovanja i svakodnevnog života u Oružanim snagama, počevši od školovanja, obuke, raspoređivanja na dužnosti, promicanja, sudjelovanja u operacijama potpore miru, odnosno cjelokupnog profesionalnog razvoja pripadnika i pripadnika Oružanih snaga. Naše su Oružane snage upravo u operacijama potpore miru pokazale da jedino suradnjom sa svim pripadnicima društva mogu ostvariti uspjeh, odnosno pridonijeti izvršavanju osnovne misije, a to je potpora sigurnosti i stabilnosti. Primjera radi, od samog početka sudjelovanja OSRH u NATO vođenoj operaciji u Afganistanu (ISAF), sudjelovale su i pripadnice OSRH. Što se zastupljenosti žena u Oružanim snagama RH tiče, ona je veća od 10 %, što je u prosjeku NATO-ovih članica, koji je 10,3 %. Najveći postotak zastupljenosti žena u nekoj NATO-ovoj članici jest 16,5 %, ali imamo i članice u kojima je taj postotak oko 1 %. S druge strane, zastupljenost žena na vodećim pozicijama u većini oružanih snaga mnogo je manja od cjelokupne zastupljenosti i tu ima puno prostora za napredovanje. Mi se ne možemo uspoređivati s velikim silama kao što su Sjedinjene Američke Države, koje u svojim oružanim snagama imaju 72 generalice, ali su paradoksalno, tek nedavno otvorile sve rodove, službe i struke, odnosno vojne specijalnosti za žene. U hrvatskim Oružanim snagama sve su vojne specijalnosti otvorene za oba spola. Napredovanje u profesionalnoj karijeri, a po tome Oružane snage nisu specifične, rezultat je kontinuiranog učenja, usavršavanja, napornog rada, sposobnosti i prepoznavanja tih kvaliteta u odnosu

na one koji ih nemaju. Moglo bi se reći da je ženama teže uskladiti sve obveze, za koje još postoji percepcija da su ženske obveze i uspostaviti radno-životnu ravnotežu, ali upravo uz praktičnu primjenu načela jednakih mogućnosti to bi trebalo biti moguće. Hrvatske Oružane snage služe na ponos RH i u svim zadaćama i misijama, bilo u zemlji ili u inozemstvu, pokazale su da mogu odgovoriti svim izazovima, pa tako vjerujem da će i u misiji integracije žena u svakodnevne zadaće nastaviti dobro započeti posao.

Što biste u prigodi obilježavanja 25 godina od osnutka OSRH poručili svim pripadnicama i pripadnicima?

Prije svega bih iskazala zahvalu i trajno priznanje svim domoljubima, dragovoljcima, svim braniteljima koji su dali svoje živote, zdravlje, i svoje najbolje godine za samostalnu i suverenu Republiku Hrvatsku, kao i njihovim obiteljima. Izmali smo jedinstvenu povlasticu doživjeti najslavnije stranice naše nacionalne povijesti još od vremena svoje samostalne države u doba narodnih vladara. U godinama stvaranja, obrane i oslobođanja Republike Hrvatske

Hrvatska mora povećati ulaganja u sektor obrane kako bismo dalje modernizirali svoje Oružane snage i kako bismo se dokazali i kao odgovoran partner

sažeta su stoljeća naše povijesti, naše tragedije i naše nadje, i sve naše pobjede, koje su vodile do ove, konačne. Pokazali smo da znamo, da hoćemo i da možemo sve kad smo složni, kad nas vodi domoljublje, kad nas nadahnjuje misao slobode.

Djelatnim, pričuvnim i umirovљenim pripadnicama i pripadnicima Oružanih snaga, ma gdje bili u ovom trenutku, čestitam oву jubilarnu, 25. obljetnicu Oružanih snaga, uz riječi zahvale za sve napore i predanost koje su ugradili u njihov nastanak i razvoj. Budimo ponosni na slavnu povijest hrvatske vojske! Neka nas ta baština nadahnjuje danas i uvijek na predan rad za našu slobodu, neovisnost, sigurnost i mir. ■

**25
GODINA
OSRH**

UOČI 25. OBLJETNICE OSRH

Prije 25. godina, 28. svibnja 1991. na stadionu u Kranjčevićevoj ulici u Zagrebu, održana je prva smotra postrojbi Zbora narodne garde koje su tog dana prisegnule pred prvim hrvatskim predsjednikom dr. Franjom Tuđmanom. Upravo je to bio početak stvaranja Hrvatske vojske, vojske koja je Hrvatskoj osigurala neovisnost i slobodu. Hrvatska vojska izgrađivala se na profesionalnosti, međusobnom povjerenju i jedinstvu, a simbol je njezine istinske vrijednosti Domovinski rat u kojem se ostvario cilj svake oružane sile – obrana i oslobođanje svoje domovine. U njihovo su stasanje i jačanje ugrađene brojne žrtve.

POVIJESNE POBJEDNIČKE OPERACIJE DOMOVINSKOG RATA

Na samom početku ostvarivanja svojeg stoljetnog sna, samostalne i suverene države, hrvatski se narod našao na udaru velikosrpske politike koja je od 1991. do

POGLEĐ UNATRAG NA POBJEDNIČKIH ORUŽAN

U PROTEKLIM SU 25 GODINA ORUŽANE SNAGE IZRASLE U RESPEKTABILNU VOJSKU KOJA JE JAMAC SIGURNOSTI SVIH GRAĐANA REPUBLIKE HRVATSKE, A NA GLOBALNOJ RAZINI, SUDJELUJUĆI U MEĐUNARODnim MISIJAMA I OPERACIJAMA, PRIDONOSE SVJETSKOM MIRU, STABILNOSTI I SIGURNOSTI. ZAHVALJUJUĆI REZULTATIMA KOJE SU OSTVARILE, REPUBLIKA HRVATSKA DANAS JE MIRNA, STABILNA I SLOBODNA ZEMLJA, NA SVJETSKOJ RAZINI PREPOZNATA KAO PROMICATELJICA MIRA I SIGURNOSTI TE AKTIVNA I KONSTRUKTIVNA ČLANICA NATO SAVEZA I EUROPSKE UNIJE...

1995. zaprijetila opstanku ne samo mlade države, nego i hrvatskog bića u cijelini. Već sredinom 1990. vojni vrh tadašnje zajedničke države bio je spreman rušiti demokratski izabranu hrvatsku vlast. Hrvatska će u tom vremenu biti razoružana. Naime, iz skladišta Teritorijalne obrane (TO) tadašnje SR Hrvatske protuzakonito je i bez znanja legitimnih vlasti oduzeto naoružanje za 250 tisuća pripadnika TO-a. Istodobno se nižu provokacije, zaprečavaju prometnice... Bio je to početak "balvan revolucije". Sukobi postaju sve širi i opasniji, a napadi na hrvatsku policiju sve češći. Jedan se od prvih sukoba dogodio u Nacionalnom parku Plitvička jezera. Hrvatska je specijalna policija intervenirala i odbacila teroriste te uspostavila

A RAZVOJ IH SNAGA RH

nadzor nad parkom, a ta epizoda Domovinskog rata ostala je zabilježena u novoj hrvatskoj povijesti kao Krvavi Uskrs. Naime, tijekom akcije poginuo je hrvatski policajac Josip Jović, prva žrtva Domovinskog rata. Nedugo zatim dogodilo se i stravično stradanje dvanaestorice hrvatskih redarstvenika u Borovu Selu, ubijenih iz zasjede i na najokrutniji način. Ubrzo dolazi do ustrojavanja Zbora narodne garde (ZNG), prve profesionalne oružane postrojbe s obrambenim i redarstvenim zadaćama. Prve osnovane brigade ZNG-a svečanu su

prisegu hrvatskoj domovini položile povjesnog 28. svibnja 1991. kad je održan i svečani mimohod na stadionu NK Zagreb u Kranjčevićevoj ulici. Taj datum Oružane snage RH danas slave kao datum svojeg utemeljenja. Potkraj 1991. gotovo trećina Hrvatske bila je bojište, a neka su se područja našla pod potpunom okupacijom neprijatelja. Simbolom otpora krajem 1991. postaje Vukovar koji, unatoč nadljudskim naporima branitelja, 18. studenog biva potpuno razrušen i gubi svoju posljednju bitku. Nakon što je 2. siječnja 1992.

Pripremili: Leida PARLOV, Domagoj VLAHOVIĆ, fotoarhiva HVG-i-ja

OD REDARSTVENIH DO VOJNIH SNAGA

Blokade prometnica, protuhrvatski mitinzi, napadi na hrvatsku policiju, prva hrvatska žrtva na Plitvicama,... bili su samo neki od jasnih pokazatelja novoj vlasti o pokušaju nasilnog zaustavljanja započetih demokratskih procesa u Hrvatskoj te da će za obranu Ustavom zajamčenih vrijednosti iznad svega biti potrebna jača oružana vojna snaga. Premda je JNA oduzela sve oružje Teritorijalne obrane i premda zbog postojećih zakona tad još nije bilo moguće osnovati vojsku, pristupilo se formirajući postrojbi unutar MUP-a RH.

Hrvatski sabor donio je 18. travnja 1991. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o unutarnjim poslovima, u kojem se već tada kao nova cjelina u sastavu Ministarstva unutarnjih poslova spominje i Zbor narodne garde. Temeljem tog Zakona, predsjednik Franjo Tuđman donosi Odluku o preustroju redarstvenih snaga MUP-a u posebne operativne obrambene postrojbe ZNG-a, pa su sukladno toj Odluci početkom svibnja ustrojene prve četiri brigade ZNG-a (označene kao "A" brigade).

Unatoč prilično skromnoj opremi i naoružanju, počinje formiranje prvi vojni postrojbi koje su hrvatskoj, ali i svjetskoj javnosti predstavljene na stadionu NK Zagreb u Kranjčevićevoj ulici 28. svibnja 1991. i taj se dan obilježava kao Dan Oružanih snaga RH i Dan Hrvatske kopnene vojske.

Postrojavanje novoosnovanih vojnih snaga i stasanje vlastite vojne snage u to je vrijeme u cijelom hrvatskom narodu bilo iznimno ponos i nadu jer upravo su te snage upućivane na najkritičnija napadnuta područja, a ubrzo i po cijeloj Hrvatskoj s ciljem njezine obrane.

Slijedeći korak u razvoju HV-a bilo je donošenje Zakona o obrani 26. lipnja 1991. godine. Tim je Zakonom utvrđeno da oružane snage RH tvore jedinstvenu cjelinu i sastoje se od Hrvatske vojske (HV) i ZNG-a, a pričuvni sastav Teritorijalne obrane prevodi se u pričuvni sastav ZNG-a. Krajem srpnja ustrojava se Zapovjedništvo ZNG-a, pozadinske baze Zapovjedništva ZNG-a (Tuškanac), Časnička škola Kumrovec, četiri brigade ZNG-a, pričuvne brigade od 99. do 120. i samostalni bataljoni ZNG-a. U tom je razdoblju ustrojeno i Zapovjedništvo Zagrebačkog korpusa, Zapovjedništvo ZNG-a za Slavoniju i Baranju, Zapovjedništvo obrane za sjevernu i srednju Dalmaciju i druga zapovjedništva koja su preuzela zapovijedanje nad postrojbama u svojem području odgovornosti i počela voditi borbena djelovanja u suradnji s republičkim kriznim stožerom te s regionalnim i općinskim kriznim stožerima.

Događaji koji će uslijediti pokazujuće opravdanost ustrojavanja vlastite vojske te još jednom dokazati kako su ljubav prema domovini te odlučnost i hrabrost da se obrani vlastiti dom moćniji i od najjačeg oružja. Pripadnici ZNG-a na samom su početku Domovinskog rata, zajedno s pripadnicima MUP-a, podnijeli najveći teret brutalne agresije kojoj je Hrvatska bila izložena te su svojom hrabrošću i požrtvovnošću spricili neprijateljske pokušaje koji su na sve moguće načine nastojali onemogućiti stvaranje hrvatske državnosti i očuvanje njezine samostalnosti i suverenosti. Oni su bili temelj i okosnica ustrojavanja hrvatskih vojnih postrojbi, a iz njihovih se redova popunjavao zapovjedni kadar koji je vodio postrojbe HV-a u najtežim i presudnim borbama za hrvatsku slobodu i neovisnost.

UOČI 25. OBLJETNICE OSRH

Prve osnovane brigade ZNG-a svečanu su prisegu hrvatskoj domovini položile povijesnog 28. svibnja 1991. kad je održan i svečani mimohod na stadionu NK Zagreb u Kranjčevičevoj ulici

Foto: Marko Perić

sklopljen sporazum o potpunom prekidu borbenih djelovanja u Hrvatskoj, hrvatska obrana bila je nakon teških iskušenja konsolidirana. Bio je to kraj prve etape Domovinskog rata. U međuvremenu su hrvatske oružane snage prerastale u respektabilnu vojnu silu koja će, u danima koji su uslijedili, u ustavnopravni poredak Republike Hrvatske vratiti i posljednji pedalj okupiranog područja. Potkraj ožujka 1992. godine hrvatske oružane snage bile su spremljene mijenjati neodrživo stanje na terenu. Počinje druga faza Domovinskog rata koja će donijeti i niz oslobođilačkih operacija kojima će se promijeniti strateški odnosi snaga. Prvi je uspješno dostignut cilj bila debllokada Dubrovnika i oslobođanje južne Hrvatske. Istdobro, Hrvatska vojska na zadarskom i šibenskom području poduzima oslobođilačke operacije. Početkom 1993. u svrhu spajanja kontinentalne i južne Hrvatske, Hrvatska vojska i specijalne jedinice MUP-a kreću u operaciju Maslenica. U samo 72 sata osloboidle su niz okupiranih sela u zaledu Zadra te dominantne položaje na Velebitu. Oslobođilačke akcije i operacije nastavljaju se i tijekom 1994. godine, a sa svakom od njih stvaraju se bolji

uvjeti za potpuno oslobođenje cijelog okupiranog hrvatskog teritorija. Prva od njih bila je Žima 94 (studenici prosinac), slijedi Skok-1 (travanj 1995.) i Skok-2 (lipanj 1995.), a kako bi stvorila preduvjette za oslobođenje Knina, sredinom godine Hrvatska vojska poduzima i operaciju Ljeto 95. Usporedno, u svibnju 1995. počela je i vojno-redarstvena operacija Bljesak u kojoj su koordiniranim i združenim djelovanjem hrvatske snage započele oslobođenje zapadne Slavonije i za samo tridesetak sati izbile na Savu i oslobodile Okučane, potom i Staru Gradišku, čime je oslobođen cjelokupan teritorij Brodsko-posavske županije. Operacijom Bljesak hrvatske su snage pokazale odlučnost i sposobljenost za oslobođenje i ostalih okupiranih dijelova Lijepa Naše.

Bljesak je bio svojevrstan uvod u veličanstvenu vojno-redarstvenu operaciju Oluja. U samo 84 sata operacije, u kojoj je bilo angažirano gotovo 200 tisuća pripadnika hrvatskih snaga, oslobođeno je više od 10 500 četvornih kilometara do tad okupiranog područja. Hrvatska vojska ostvarila je sve zacrtane ciljeve. Operacija Oluja bila je i bitan preduvjet za kasniju mirnu reintegraciju istočne Slavonije kojom su

sva okupirana područja naše zemlje vraćena u hrvatski ustavnopravni perekadak.

RAZVOJ SPOSOBNOSTI OČUVANJE VREDNOTA

Hrabrost, junaštvo, poštovanje, čast, odlučnost, nesobičnost, odlike su koje vežemo uz naše branitelje i Hrvatsku vojsku koja je ostvarila veliku pobjedu. Oružane snage Republike Hrvatske u iznimno su kratkom razdoblju od dragovoljačkih odreda izrasle u pravu vojsku spremnu za najzahtjevnije zadaće. Izrasle su u razmjestivu, fleksibilnu, profesionalnu vojsku, članicu najmoćnijeg vojnog saveza, spremnu odgovoriti svim oblicima ugroza i prijetnji nacionalnoj i globalnoj sigurnosti i miru. Povjerenje savezničkih država u Republiku Hrvatsku i u njezine Oružane snage rezultiralo je primanjem Hrvatske u NATO savez 1. travnja 2009. godine. Upravo je članstvo u NATO-u omogućilo Hrvatskoj da još aktivnije pridonese ne samo sustavu kolektivne sigurnosti zemalja Saveza, nego i svjetskom miru, za čiju se uspostavu i očuvanje opredijelila još tijekom Domovinskog rata, a potvrdila slanjem prvih promatrača u mirovne misije UN-a sad već davne 1999. godine.

U dvadeset pet godina postojanja Oružane snage Republike Hrvatske održale su tri vojna mimohoda. Prvi je organiziran na zagrebačkom Jarunu 30. svibnja 1995. povodom obilježavanja pete obljetnice hrvatske državnosti. Pobjednički bedem, drugi vojni mimohod OSRH, održan je na istom mjestu dvije godine poslije, 30. svibnja 1997. Bio je to, nakon dugih ratnih godina, mimohod koji je slavio pobjedu, ali i najavio smjer rasta OSRH, mimohod vojske koja je izrasla u ratu i koja s pobjedničkim samopouzdanjem gleda u budućnost. Treći vojni mimohod održan je u Zagrebu 4. kolovoza 2015. povodom obilježavanja dvadesete obljetnice vojno-redarstvene operacije Oluja, Dana pobjede i domovinske zahvalnosti i Dana hrvatskih branitelja. U mimohodu je bilo gotovo 3000 sudionika. U svečanim postrojima – pješačkom, zrakoplovnom, motoriziranom, mechaniziranom i oklopnom – s opremom, borbenim i neborbenim vozilima, u koloni dugoj gotovo pet kilometara jedni do drugih nalazili su se branitelji koji su prije 20 godina oslobodili Hrvatsku i mladi pripadnici OSRH, danas moderne vojske NATO-a. Taj je mimohod dokazao visoku opremljenost, spremnost, obučenost i odlučnost pripadnika OSRH za iz-

Novi je iskorak bilo sudjelovanje pripadnika OSRH u operaciji Europske unije EUFOR Tchad/RCA u Čadu i Srednjoafričkoj Republici gdje su upućeni u listopadu 2008.

vršavanje svih postavljenih zadaća. "Današnji mimohod bio je mimohod mira, a ne rata, budućnosti, a ne prošlosti, mimohod dostojanstva kojim smo pokazali da cijenimo i volimo svoje, ali i poštujemo tuđe," rekla je tad predsjednica Republike Hrvatske Kolinda Grabar-Kitarović. Iako je temeljna uloga Oružanih snaga RH obrana zemlje i saveznika, jedna je od njezinih važnih zadaća u mirnodopskim uvjetima pružanje pomoći lokalnoj zajednici kao i civilnim institucijama RH u slučaju elementarnih nepogoda i prirodnih katastrofa. Nebrojeno je puta upravo njihov angažman bio presudan.

Tijekom proteklih 25 godina Oružane snage iz ratnih su se prilagođivale mirnodopskim uvjetima pritom neprekidno razvijajući svoje sposobnosti i nikad ne gubeći izvida osnovne vrijednosti za koje se Hrvatska opredijelila još tijekom Domovinskog rata: slobodu, jednakost, nacionalnu ravnopravnost, mirovorstvo, socijalnu pravdu, poštivanje prava čovjeka, nepovrednost vlasništva, očuvanje prirode i čovjekova okoliša, vladavinu prava i demokratski višestranački sustav, koji su kao najviše vrednote ustavnog poretka Republike Hrvatske navedeni u članku 3. prvog Ustava Republike Hrvatske, tzv. božićnog

Ustava, koji je Sabor donio 22. prosinca 1990. godine.

ORGANIZACIJSKE PROMJENE I PROFESIONALIZACIJA

Promjene koje su se još tijekom Domovinskog rata počele provoditi zahvatile su sve segmente obrambenog sustava. Jedne od važnijih bile su organizacijske kako bi se omogućilo lakše vođenje i zapovijedanje vojnim sustavom koji je imao nekoliko stotina tisuća pripadnika. Prva je veća demobilizacija uslijedila nakon potpisivanja Sarajevskog sporazuma u veljači 1992. i u njоj su neke postrojbe u cijelosti, a neke djelomično demobilizirane. U kolovozu te godine dolazi do još jedne veće demobilizacije pričuvnih snaga koja se ogledala u ukidanju nekih postrojbi i zapovjedništava te preustrojavanju nekih brigada u taktičke grupe. Nakon oslobođilačkih operacija Bljesak i Oluja, u rujnu 1995. počela je velika demobilizacija koja je završila u veljači 1996. raspuštanjem pričuvnika. Međutim, razvoj velikog sustava kao što su oružane snage kontinuiran je i sveobuhvatan proces koji nikad nije i ne može biti dovršen. Razvoj se nakon rata nastavio tako da se stvore fleksibilne, mobilne, razmjestive, učinkovite, profesionalne oružane snage popu-

njene kvalificiranim i motiviranim osobljem. U skladu s tim, nastavile su se mijenjati u organizacijskom smislu, a broj pripadnika postupno se smanjivao. U procesu preustrojavanja provedena je i profesionalizacija Oružanih snaga, a obvezno služenje vojnog roka zamijenjeno je dragovoljnim. Odluku o nepozivanju novaka na obvezu služenja vojnog roka počevši od 1. siječnja 2008. godine Hrvatski sabor donio je 5. listopada 2007. Dragovoljno je služenje vojnog roka postalo izvod popune djelatnog sastava vojnicima. U Dugoročnom planu razvoja Oružanih snaga Republike Hrvatske 2006. – 2015., govoreći o misijama i zadaćama OSRH, spominje se i da će se ugovornom pričuvom popunjavati pričuvne postrojbe s djelatnom jezgrom koje će moći biti upućene u sve vrste operacija u roku od 120 dana od dana donošenja odluke. Ugovorna pričuva pojačavat će potencijal OSRH u izvođenju operacija u zemlji i inozemstvu. Na osjećkom je streljuštu "Pampas" 8. studenog 2014. održano prvo postrojavanje Prve pješačke bojne Druge pješačke pukovnije pričuvnog sastava Oružanih snaga Republike Hrvatske od Domovinskog rata. Samo tjedan dana poslije, na krajnjem je jugu Hrvatske, u Dubrovniku, održano

postrojavanje Prve pješačke bojne Šeste pješačke pukovnije. Već je iduće godine od 14. do 17. rujna u đakovačkoj vojarni "Dračice" prvi put provedena obuka razvrstane pričuve.

Plansko smanjenje brojčane veličine Oružanih snaga započelo je 2003. godine i nastavljeno je do danas. Uz smanjenje provodi se kontinuirana kvalitativna promjena strukture osoblja u smislu stvaranja optimalnog odnosa časnika, dočasnika i vojnika uz smanjenje broja državnih službenika i namještenika koju usporedno prati i prijam te pomlađivanje. Sredinom travnja 2016. godine Oružane snage RH imale su 16 025 pripadnika, od toga 14 511 djelatnih vojnih osoba te 1514 državnih službenika i namještenika.

Sadašnja je struktura OSRH na snazi od 1. prosinca 2014., a obuhvaća Glavni stožer OSRH, Vojnogstegovni sud, vojna predstavništva, pristoznane postrojbe, tri grane: Hrvatsku kopnenu vojsku, Hrvatsku ratnu mornaricu i Hrvatsko ratno zrakoplovstvo i protuzračnu obranu, te Hrvatsko vojno učilište "Dr. Franjo Tuđman", Zapovjedništvo za potporu i Zapovjedništvo specijalnih snaga. Oružane snage imaju mirnodopski i ratni sastav. Mirnodopski sastav Oružanih snaga čine djelatne voj-

UOČI 25. OBLJETNICE OSRH

OSRH je sudjelovanje u UN-ovim misijama započeo 1999. godine upućivanjem deset vojnih promatrača u misiju UNAMSIL u Sijeri Leoneu

Fotoarhiva Zdravko Gagulic

Hrvatski su vojnici 2003. upućeni u NATO-ovu operaciju ISAF u Afganistanu, iako naša zemlja tad još nije bila punopravna članica NATO saveza

ne osobe, državni službenici i na-mještenici raspoređeni u Oružane snage, pričuvnici pozvani na obuku, ugovorni pričuvnici, kadeti te oso-be koje su pristupile dragovoljnom vojnom ospozobljavanju. Iznimno, mirodopski sastav Oružanih snaga čine i ročnici kad je na snazi obvezno služenje vojnog roka. Ratni sa-stav Oružanih snaga, uz vojne osobe, državne službenike, namještenike i ročnike (kad je na snazi obvezno služenje vojnog roka), čine i vojni obveznici mobilizirani u Oružane snage.

OSRH I EUROATLANTSKE ASOCIJACIJE

Dio promjena koje su se provodile u OS-u bio je vezan i uz naše pri-stupanje NATO savezu. Članak 3. spomenutog božićnog Ustava već je u samim počecima suvremene Hrvatske pokazao da su euroatlant-ske integracije, tj. udruživanje i sa-vezništvo sa zemljama koje dijele jednake najviše vrijednosti, logi-čan put za mladu Hrvatsku. Puno-pravnom je članicom najmoćnijeg vojnog saveza Republika Hrvatska postala 1. travnja 2009. u Washi-ingtonu kad je u ime RH tadašnja veleposlanica u SAD-u, danas predsjednica Republike Hrvatske

Kolinda Grabar-Kitarović, u State Departmentu položila nacionalni instrument ratifikacije Sjeverno-atlantskog ugovora. Svojevrsna je promocija naše zemlje kao nove članice NATO-a održana na samitu Saveza u Strasbourg i Kehlu 4. travnja 2009. godine.

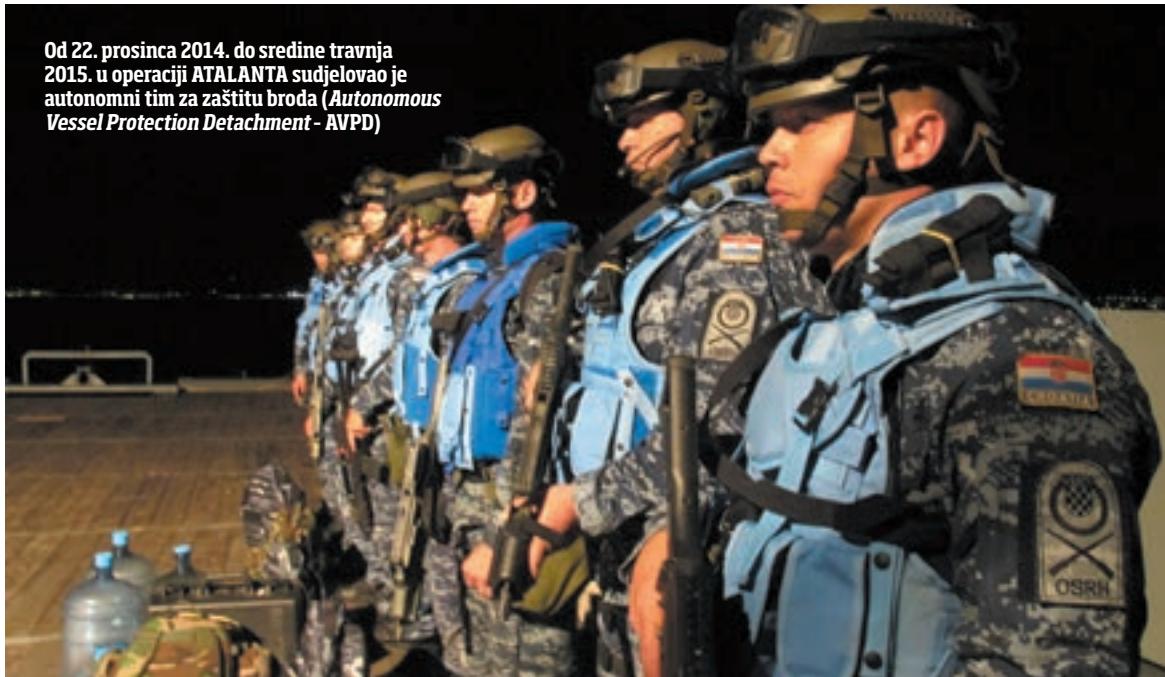
Što se tiče Oružanih snaga RH, od-nosno Hrvatske vojske, praktična je prilagodba NATO-ovim standar-dima faktički započela s rujnom 1994. godine kad su u Hrvatskoj počeli raditi stručnjaci iz MPRI-ja (*Military Professional Resources Inc.*), a punopravnom je članstvu u NATO savezu prethodilo član-stvo u Partnerstvu za mir i drugim međunarodnim inicijativama kao što je Američko-jadranska povelja. Hrvatsku je kao novu punopravnu članicu čekao bitan korak: završetak integracije u Savez koji je zahtijevao, osim uloženih, i daljnje značajne napore i prilagodbe u svim područjima rada u obrambenom sustavu. Nadalje, Hrvatska je započela sudjelovanje u NATO-ovu sustavu obrambenog planiranja u kojem su Ciljevi snaga i njihova implementacija najvažniji dio jer se njima dugoročno utvrđuje doprinos koji Hrvatska može dati Savezu svojim obrambenim spo-

sobnostima. U 2008. usvojen paket od 50 partnerskih ciljeva na čije se ostvarenje Republika Hrvatska ob-vezala tijekom idućih deset godina, pretvoren je u paket Ciljeva snaga koji dugoročno usmjerava razvoj sposobnosti Oružanih snaga. Re-publika Hrvatska kao nova članica i Oružane snage RH integraciju u NATO završile su najbrže u povi-jesti što je potvrđeno 25. listopada 2012. godine. Tadašnji načelnik GS OSRH general-pukovnik Drago Lovrić i zamjenik zapovjednika Savezničkog zapovjedništva za transformaciju (*Allied Command Transformation – ACT*) poljski general zbora Mieczysław Bieniek u Zagrebu su svečano potpisali De-klaraciju o završetku integracijskog procesa OSRH u NATO strukture. Hrvatska danas provodi konti-nuiranu politiku sudjelovanja u izgradnji, održavanju i jačanju obrambenih sposobnosti NA-TO-a putem aktivnosti u sklopu projekata poput Pametne obrane (*Smart Defence*), Inicijative po-vezanih snaga (*Connected Forces Initiative*), Koncepta vodeće nacije (*Framework Nation Concept*). Osim sudjelovanja u misijama i opera-cijama kao što je danas Odlučna potpora u Afganistanu ili KFOR na

Kosovu, najzapaženiji je doprinos hrvatskih postrojbi u vojnim struk-turama NATO-a sudjelovanje u NA-TO-ovim Snagama za brzi odgovor (*NATO Response Force – NRF*). Reforme koje je hrvatski obrambe-ni sustav, uključujući OSRH, provo-dio u cilju članstva u NATO-u odgo-varale su istodobno i standardima Europske unije. Republika Hrvatska postala je punopravna članica EU-a 1. srpnja 2013. godine. Europska unija nema stalnu vojsku, a eu-ropskoj sigurnosnoj i obrambenoj politici Republika Hrvatska, među ostalim, pridonosi sudjelovanjem pripadnika OSRH u mirovnim misijama EU-a, sudjelovanjem u multinacionalnim programima *Pooling @ Sharing* čija je namjera da se udruživanjem i razmjenom sposobnosti pridonesе održanju, jačanju i dalnjem specijaliziranju obrambenih sposobnosti, a pripad-nici OSRH angažirani su i u Borbenim skupinama EU-a (*European Union Battlegroups – EUBG*). Od ulaska u EU našoj se zemlji otvorilo i članstvo u Europskoj obrambenoj agenciji (*European Defence Agency – EDA*), osnovanoj s ciljem koordi-nacije među članicama, posebno u nastojanjima za poboljšanje po-stojećih obrambenih kapaciteta te

Od 22. prosinca 2014. do sredine travnja 2015. u operaciji ATALANTA sudjelovalo je autonomni tim za zaštitu broda (*Autonomous Vessel Protection Detachment - AVPD*)

radi jačanja europske vojne suradnje i potpore ukupnom razvoju Europske sigurnosne i obrambene politike (*European Security and Defence Policy – ESDP*).

SUDJELOVANJE U MISIJAMA I OPERACIJAMA

Pristupanju NATO savezu zasigurno je pridonijelo i sudjelovanje pripadnika OSRH u međunarodnim misijama UN-a, NATO-a i EU-a u križnim žarištima diljem svijeta. Tako je od samog početka Republika Hrvatska prepoznata kao zemlja predana očuvanju i uspostavi mira. Sudjelovanje u UN-ovim misijama započela je 1999. godine upućivanjem deset vojnih promatrača u misiju UNAMISIL u Sijeri Leoneu. Broj UN-ovih misija u kojima su sudjelovali pripadnici OSRH povećavao se iz godine u godinu, a zanimljiv je podatak da je 2008. godine od 119 zemalja davateljica mirovnog osoblja Hrvatska bila na prvom mjestu, sudjelujući u dvadeset misija i operacija. Od samog početka pridavala se velika važnost obuci, a postupno su se u Središtu za međunarodne vojne operacije u Rakitju počeli obučavati i pripadnici vojnih snaga stranih zemalja.

Hrvatski su vojnici 2003. upućeni u NATO-ovu operaciju ISAF u Afganistanu, iako naša zemlja tad još nije bila punopravna članica NATO saveza. Prvi je hrvatski kontingent, ukupno 50 pripadnika, čiju su većinu (44) činili pripadnici Vojne policije, upućen u Afganistan 28. veljače te godine. Postupno su u operaciji ISAF pripadnici OSRH preuzimali sve važnije i složenije

Punopravnom je članicom najmoćnijeg vojnog saveza Republika Hrvatska postala 1. travnja 2009.

zadaće, posebno u dvama važnim područjima djelovanja, zaštiti snaga i obučno-mentorskim zadaćama. Sudjelovanje u operaciji u Afganistanu znatno je pridonijelo razvijanju interoperabilnosti Oružanih snaga RH za zajedničko djelovanje sa snagama zemalja NATO saveza te je bitno pojačalo politički i vojni kreditabilitet Republike Hrvatske kod zemalja članica NATO-a. U operaciji ISAF sudjelovalo je više od 4500 pripadnika OSRH. Završetkom operacije ISAF u prosincu 2014., članice NATO-a s partnerskim su zemljama nastavile pridonositi u Afganistanu sudjelovanjem u misiji potpore miru Odlučna potpora koja je započela 1. siječnja 2015. Dvadeset četvrti HRVCON koji je tad bio u Afganistanu postao je 1. HRVCON nove misije.

Novi je iskorak bilo sudjelovanje pripadnika OSRH u operaciji Europske unije EUFOR Tchad/RCA u Čadu i Srednjoafričkoj Republici gdje su upućeni u listopadu 2008. na šest mjeseci, u vrijeme dok Republika Hrvatska nije bila punopravna članica EU-a. Hrvatska je sudjelovanje u operacijama Europske unije nastavila već 2009. i to u sklopu operacije EU NAVFOR ATALANTA. Od 22. prosinca 2014. do sredine travnja 2015. u toj je operaciji sudjelovalo i autonomni tim za zaštitu broda (*Autonomous Vessel Protection Detachment – AVPD*). Od 2009. pripadnici OSRH sudjeluju i u operaciji KFOR na Kosovu. Trenutačno pripadnici OSRH sudjeluju u triju mirovnim misijama UN-a (UNMOGIP, MINURSO i UNIFIL), u NATO-ovoj misiji Odlučna potpora, NATO-ovoj operaciji KFOR te u EU-ovoj operaciji NAVFOR ATALANTA. Hrvat-

UOČI 25. OBLJETNICE OSRH

ska će u skladu sa svim strateškim dokumentima i vanjskopolitičkim ciljevima i dalje aktivno raditi na uspostavi i očuvanju svjetskog mira, stabilnosti, sigurnosti, demokracije i vladavini prava.

OPREMANJE I MODERNIZACIJA

Sve promjene i nove zadaće OSRH, u skladu s planovima i mogućnostima, prati i opremanje te modernizacija opreme i naoružanja. Pri izradi planova i strateških dokumenata kojima su definirani glavni projekti

i na svjetskim tržištima te postiže znatne izvozne uspjehе. U počecima Hrvatske vojske i u Domovinskom ratu opremanje je bilo otežano zbog UN-ova embarga na uvoz naoružanja. Uz domaću obrambenu industriju, koja je rasla zajedno s vojskom, glavni je "izvor" bila oprema koja je preuzeta oslobođanjem vojarni i drugih objekata koje je držala bivša JNA. Nakon ratne pobjede i skidanja embarga u studenom 1995., u kolovozu 1996. predstavljen je prvi veći javni pro-

šljena i izgrađena u Hrvatskoj. HRZ i PZO opremljen je od 2002. do 2005. simulatorom letenja na avionu MiG-21, proizvodom tvrtke Soko, a iz Kanade je kupljen novi protupožarni avion Canadair CL-415. U tom su razdoblju u Rumunjskoj remontirani i modernizirani lovački avioni MiG-21, u Ukrajini transportni avioni AN-32B (druga faza završena 2007.), a u Hrvatskoj, u Zrakoplovno-tehničkom centru, helikopteri Mi-8. Za HKoV je američkom donacijom dobiven simulacijski sustav MILES 2000, a kupljeno je i 39 talijanskih kamiona za specijalne namjene Iveco. Najveći je projekt opremanja i modernizacije OSRH nabava 126 borbenih oklopnih vozila. Postupak je započeo 2005., sukladno Odluci Vlade RH da će projekt u sklopu ofsetnog ugovora sa stranim partnerom biti povjeren tvrtki Đuro Đaković. Na međunarodnom natječaju pobijedila je finska tvrtka Patria, sklopila konzorcij s tvrtkom Đuro Đaković i do 2013. sva su vozila u raznim inačicama, s osnovnom Kongsvbergovom oružnom stanicom od 12,7 mm, završena i isporučena MORH-u. Rezultat je ofsetnog ugovora i nabava dviju raketnih topovnjača klase Helsinki iz Finske koje su od početka 2009. pod imenima "Vukovar" i "Dubrovnik" u Flotili HRM-a. Tijekom 2006. pokrenuta je nabava

deset novih višenamjenskih ruskih helikoptera Mi-171Sh, godinu poslije stiglo je pet čeških školskih aviona ZLIN 242 L, a 2007. i 2008. ugovorena su pojačanja za protupožarnu zračnu flotu: dva Canadaira CL-415 te pet Air Tractora AT-802 Fire Boss. Godine 2014. kupljen je još jedan Air Tractor, dvosjed za obuku. Tijekom 2000.-ih i nadalje nabavljana je i NBKO, komunikacijska, pirotehnička te druga inženjerijska oprema... U potonjoj vrijedi istaknuti vrhunske strojeve za razminiranje hrvatske tvrtke DOK-ING.

Zadnjih je godina aktualna i nabava kupnjom ili donacijama od savezničkih zemalja. Od Njemačke su kupljene i očekuje se isporuka 12 operativnih rabljenih haubica PzH 2000 od 155 mm, dodatnih triju haubica za pričuvne dijelove te simulatora za obuku, a 2013. sklopljen je i sporazum o kupnji do 580 različitih tipova nebojnih motornih vozila i kontejnera. Donacijama vlade SAD-a tijekom 2014. primljeno je ukupno 212 vozila MRAP (Mine-resistant Ambush Protection). Pred realizacijom je i nabava 16 američkih izvidničko-borbenih helikoptera OH-58D Kiowa Warrior, a HRZ i PZO prošle je godine primio eskadrilu borbenih aviona koja je kompletirana nabavom, remontom i nadogradnjom u Ukrajini.

i dinamika opremanja i modernizacije Oružanih snaga, u prvom se redu vodilo računa da im se omogući što bolje obavljanje sadašnjih i budućih zadaća. Od brojnih sustava koji su ušli ili će ući u sastav OSRH, očekuje se podizanje spremnosti i sposobnosti za obavljanje zadaća, i onih u području nacionalne obrane, i onih u sklopu obveza unutar NATO-a. U procesu opremanja naoružanjem i vojnom opremom maksimalno se rabe domaći razvojni i proizvodni potencijali, stoga MORH i OSRH uvelike podupiru projekte hrvatske obrambene industrije. Vrlo snažan argument u korist tom opredjeljenju jest činjenica da je niz hrvatskih tvrtki koje opremanju OSRH, zahvaljujući svojim kvalitetnim inovacijama i proizvodima, etabliran i ugledan

projekt nabave sustava iz inozemstva. Potvrdio je pravac prilagodbe materijalno-tehničkih sredstava OSRH standardima NATO-a, tj. prelazak s "istočnih" na "zapadne" sustave. Riječ je bila o nabavi triju školskih zrakoplova švicarske proizvodnje Pilatus PC-9. U drugom dijelu devedesetih zapažene su i nabave američkih helikoptera Bell 206B-3 Jet Ranger, a suradnja s domaćom industrijom potvrđena je 1999. narudžbom 20 terkovaa M84A4 iz tvrtke Đuro Đaković. Početak 2000.-ih bio je više u znaku preustroja i smanjenja OSRH. Ipak, Hrvatska ratna mornarica 2001. godine u operativnu uporabu uzela je novu raketnu topovnjaču "Kralj Dmitar Zvonimir", a gotovo pet godina poslije protuminski brod LM-51 "Korčula", oba plovila osmi-

Najveći je projekt opremanja i modernizacije OSRH nabava 126 borbenih oklopnih vozila

Što se tiče osobne opreme i naoružanja, hrvatski su vojnici u potpunosti opremljeni hrvatskim proizvodima. Tu su, primjerice, odore Kroko, kacige Šestan-Busch, puške VHS i VHS2 tvrtke HS Produkt, a od domaće industrije s nestrpljenjem se očekuje prvi od pet obalnih ophodnih brodova koje Brodosplit gradi za HRM. Ta je grana uvelike ojačana prošlogodišnjim remontom protubrodskog sustava RBS-15 obavljenim u Hrvatskoj.

Što se tiče budućnosti, Dugoročni plan razvoja Oružanih snaga Republike Hrvatske za razdoblje od 2015. do 2024. godine predviđa načinjanje trajnog rješenja za zaštitu zračnog prostora, nabavu novih PZO sustava te protuoklopnih sustava, modernizaciju tenkova M84 i BVP-a M-80, opremanje BOV-ova Patria oružnim stanicama i druge projekte.

VELIK ISKORAK U PODRUČJU VOJNE IZOBRAZBE

Tijekom proteklih 25 godina učinjen je velik iskorak i u području vojne izobrazbe. Iako je za uspješno funkciranje bilo kojeg sustava nužna sinergija mnogih elemenata, ipak na početku i na kraju svega stoji čovjek. Izgradnja sustava vojne izobrazbe bilo je jedno od temeljnih pitanja koje je pratilo izgradnju Hrvatske vojske tijekom Domovinskog rata. Krovna je obrazovna ustanova OSRH Hrvatsko vojno učilište koje od rujna 2015. nosi ime prvog hrvatskog predsjednika dr. Franje Tuđmana.

Utemeljeno je u Domovinskom ratu kao mjesto gdje će se stjecati nova znanja i nove sposobnosti, a proteklih je godina nastavljena njegova uspješna misija i afirmacija. Danas se u sklopu HVU-a organizira i provodi izobrazba za potrebe pripadnika OSRH, ali i oružanih snaga drugih zemalja. Učilište provodi redovite cikluse Temeljne i Napredne dočasnicičke izobrazbe, Intergranske zapovjedno-stožerne izobrazbe i Vojno strukovne izobrazbe časnika u funkcionalnim područjima, izobrazbu na Ratnoj školi, a tu je još i Središte za strane jezike, Tečaj obrambene diplomacije, Tečaj strategijskog planiranja te niz drugih specijalističkih tečajeva. Škole i tečajevi godišnje završi oko tisuću polaznika iz OSRH, brojni strani polaznici te polaznici iz drugih ministarstava i tijela državne uprave.

Godine 2003. započela je realizacija projekta civilno-vojnog školovanja Kadet koji je pokrenut u suradnji Ministarstva obrane RH te Sveučilišta u Zagrebu i Sveučilišta u Splitu s ciljem popune OSRH mlađim visokoobrazovanim časnicima. Novi iskorak u redovitom školovanju časnika OSRH učinjen je kad je Ministarstvo obrane Republike Hrvatske u suradnji sa Sveučilištem u Zagrebu i 11 njegovih fakulteta započelo 2014./2015. projekt novih studijskih programa kojima se namjerava integracijom civilno-vojnih programa transformirati sustav vojnog školovanja. Te su godine pokrenuta dva nova

sveučilišna preddiplomska programa: Vojno vođenje i upravljanje te Vojno inženjerstvo. Novi studiji zamjenjuju program Kadet u njegovu većem dijelu, osim u onom koji se odnosi na školovanje vojnih piloti a koji ostaje na Fakultetu prometnih znanosti (smjer Aeronautike). Godine 2015. započinje novi proces transformacije Učilišta u visokoobrazovnu i znanstveno-istraživačku ustanovu, kao i razvoj potencijala za stvaranje konkurentnog vojno-obrazovnog sustava privlačnog za zemlje u okruženju. Transformaciju obrazovnih programa i integraciju u sveučilišnu zajednicu prati i uređenje objekata Kampusa HVU-a

savezu sudjelovali na brojnim međunarodnim vježbama na kojima se potvrđivala sposobljenost i dostignuti stupanj interoperabilnosti potreban za rad s oružanim snagama zemalja članica Saveza. U ovom ćemo pregledu spomenuti samo neke od njih.

Uz vježbe pojedinih grana i postrojbi koje postaju redovite, u rujnu 2000. u akvatoriju Žirja održana je bilateralna vježba hrvatskih i američkih snaga Phiblex 2000. Zanimljiv detalj s vježbe bilo je prvo spuštanje helikoptera iz zemlje koja nije članica NATO-a na američki brod. Bili su to počeci suradnje s partnerskim zemljama koje su

Godine 2003. započela je realizacija projekta civilno-vojnog školovanja Kadet koji je pokrenut u suradnji Ministarstva obrane RH te Sveučilišta u Zagrebu i Sveučilišta u Splitu s ciljem popune OSRH mlađim visokoobrazovanim časnicima

koji bi se trebao izgraditi kao moderan vojni kampus koji će zadovoljavati najviše standarde. Time bi se počeo ostvarivati plan da se od HVU-a stvari centar izvrsnosti u kojem će vladati najbolji uvjeti za život i rad kadeta, dočasnika i časnika, ne samo u Republici Hrvatskoj, nego i u okruženju.

POTVRDIVANJE OSPOSOBLJENOSTI I VOJNIH MOGUĆNOSTI

Oružane snage svoju snagu, sposobljenost i opremljenost potvrđuju na vojnim vježbama, domaćim i međunarodnim. Krndija 94, Bandira 94, Posejdona 94..... neke su od prvih vojnih vježbi. Osim na domaćim, pripadnici Oružanih snaga RH još su prije pristupanja NATO

danasm glavni saveznici Republike Hrvatske i njezinih Oružanih snaga. Brod HRM-a "Faust Vrančić" sudjelovao je u vježbi Adriatic 2006 ispred Ancone, a ta se velika multinacionalna mornarička vježba djele godine poslije održala u Splitu. Velika je logistička vježba LOGEX svoju tradiciju započela upravo u Hrvatskoj koja joj je 2007. bila domaćin. Jedna od najvećih međunarodnih vježbi koja je pokazala vrhunsku uvježbanost OSRH bila je NATO-ova Noble Midas koja se u listopadu 2007. održala u Hrvatskoj. Te je godine bila najvažnija vježba na razini Saveza i najveća dotad održana u Hrvatskoj. U Hrvatskoj se održavalo i nekoliko međunarodnih vježbi specijalnih postrojbi. U rujnu

UOČI 25. OBLJETNICE OSRH

2007. održana je vježba Adriatic Eagle, a dvije godine poslije, kao punopravna članica NATO saveza, Hrvatska je bila domaćin vježbe Jackal Stone 09, najveće vježbe specijalnih postrojbi u Europi te godine. Hrvatska je 2010. bila domaćin međunarodne vježbe Black Bear 2010, a riječ je bila o uvježbanju NATO-ove Multinacionalne bojne VP-a (Multinational Military Police Battalion – MNMPBAT).

Godine 2008. održana je vježba Hrvatski ponos čija je svrha bila pokazati osposobljenost i interoperabilnost snaga, kao i tehnike i taktike koje se primjenjuju u mirovnim misijama UN-a i NATO-a. Tu je ulogu poslije preuzeila vježba Mir koja je danas temelj za ocjenjivanje snaga prije upućivanja u misiju potpore miru Odlučna potpora. Na vježbi Mir uz naše sudjeluju i snage zemalja iz inicijative A5 koje se zajednički upućuju u misiju. Godinu nakon ulaska u NATO prvi je put održana domaća vježba Udar čija je svrha bilo ocjenjivanje spremnosti postrojbi HKoV-a deklariranih za sudjelovanje u mirovnim operacijama i misijama NATO-a. Broj vježbi povećavao se iz godine u godinu, a u skladu s novim sigurnosnim ugovozima mijenjao se i njihov karakter. Tako je u studenom 2014. održana najveća NATO-ova vježba iz područja cyber obrane. U vježbi Cyber Coalition 14 sudjelovalo je 26 zemalja članica NATO-a i sedam partnerskih zemalja, što znači oko 600 sudionika na više desetaka različitih lokacija. U Zagrebu je radio tim od 40 stručnjaka iz područja informatičkih tehnologija. Obrana informacijskog prostora vrlo je važna za ostvarenje Ciljeva sposobnosti koje je Hrvatska preuzeila ulaskom u NATO.

Godina 2015. ostat će upamćena kao godina velikih vježbi. U svibnju je, dvadeset i jednu godinu nakon prvog Posejdona, Hrvatska ratna mornarica provela u akvatoriju Dugog otoka uspješno gađanje protubrodskom raketom RBS-15B s raketne bitnice i tako pokazala da je zadržala sposobnost uporabe tih raketa kao ozbiljnog sredstva odvraćanja od svih pri-

jetnji s mora. Spomenimo i kako su takoder u svibnju četraest vozila Patria, dva kamiona MAN i tri kontejnera s opremom utovareni na željezničke vagone na terminalu u zagrebačkom Vrapču i krenuli put vojnog poligona JMRC "Hohenfels" u SR Njemačkoj na međunarodnu vojnu vježbu Combined Resolve IV. Pripadnici OSRH sudjelovali su i u vježbi Trident Juncture 15, najvećoj vojnoj vježbi Saveza u zadnjih deset godina. Zajedno je radio oko 36 000 sudionika iz više od 30 savezničkih i partnerskih zemalja. Zanimljivo je da su pripadnici OSRH do španjolskog poligona prevoženi morem, kopnom i zrakom. Održana je i vojna vježba Štit, s najduljom tradicijom u OSRH, koja je danas međunarodnog karaktera. Prošle je

Obrana od požara, poplava, suše, inženjerijski radovi, traganje i spašavanje na kopnu i moru, hitni medicinski prijevoz bolesnih i unesrećenih osoba te organa za transplantaciju samo su neki od vidova pomoći civilnom stanovništvu

godine na poligonu na Slunju održana najveća vojna vježba Oružanih snaga RH još od Domovinskog rata, nazvana Združena snaga 15, ujedno prva vojna vježba koja se provodila u četirima dimenzijama ratovanja – na kopnu, moru, iz zraka te u *cyber* prostoru. Bila je to pokazna vježba s bojnim gađanjem u kojoj je sudjelovalo više od 1000 pripadnika svih ustrojstvenih cjelina OSRH. Cilj vježbe bio je pokazati integrirane sposobnosti OSRH i uspješnost uvođenja novih sustava i opreme u operativnu uporabu. Upravo na vojnim vježbama koje su najbliže praksi vojnih vještina za koje se snage kontinuirano pripremaju, oružane snage jačaju spremnost i osposobljenost za sve dodijeljene zadaće i misije.

POMOĆ CIVILNOJ ZAJEDNICI

Iako je temeljna uloga Oružanih snaga RH obrana zemlje i saveznika, jedna je od njezinih važnih zadaća u mirnodopskim uvjetima pružanje pomoći lokalnoj zajednici kao i civilnim institucijama RH u slučaju elementarnih nepogoda i prirodnih katastrofa u čemu sudjeluju sve tri grane. Obrana od požara, poplava, suše, inženjerijski radovi, traganje i spašavanje na kopnu i moru, hitni medicinski prijevoz bolesnih i unesrećenih osoba te organa za transplantaciju samo su neki od vidova pomoći civilnom stanovništvu. Pomažu u spašavanju prirodnih i materijalnih dobara, imovine, domova i, najvažnije i neprocjenjivo, ljudskih života. Upravo su zahvaljujući brzim inter-

vencijama pripadnika OSRH, njihovom profesionalnošću, humanošću i velikom srcu spašeni mnogobrojni ljudski životi, djeca, novorođenčad, kojima je jedini spas bio helikopter OSRH. Canadairi su branili i neobranjivo, onemogućili su nebrojeno puta vatrenu stihiju koja je prijetila da domove ljudi pretvori u požarišta, piloti helikoptera spašavali su i izvlačili unesrećene iz usjeka planina... Oružane snage RH pružale su i potporu u naporima zbrinjavanja migranata tijekom njihova boravka u Republici Hrvatskoj odnosno prolaska kroz RH. U sklopu zajedničke operacije EU-a Triton, pripadnici OSRH spašavali su migrante na Sredozemlju.

Zbog svih postignuća OSRH u 25 godina postojanja, ne čudi poda-

tak da prema rezultatima anketnog istraživanja koje je 2015. godine proveo Institut Ivo Pilar ispitanci najveće povjerenje imaju upravo u hrvatsku vojsku.

U proteklih 25 godina Oružane snage izrasle su u respektabilnu vojsku koja je jamac sigurnosti svih građana Republike Hrvatske, a na globalnoj razini, sudjelujući u međunarodnim misijama i operacijama, pridonose međunarodnom miru, stabilnosti i sigurnosti. Zahvaljujući rezultatima koje su ostvarile, Republika Hrvatska danas je mirna, stabilna i slobodna zemlja, na svjetskoj razini prepoznata kao promicateljica mira i sigurnosti, te aktivna i konstruktivna članica NATO saveza i Europske unije. ■

ministar obrane
Josip BULJEVIĆ

Ponosan sam na pobjedničke Oružane snage, na naše pripadnice i pripadnike. Njihova težnja ostvarivanju najboljih rezultata, želja za izvrsnost, nastavak je puta koji je započeo u Domovinskom ratu. Duh hrabrosti i odlučnosti, domoljublje, profesionalizam – ono je što i nakon dvadeset pet godina odlikuje nasljednike pobjedničke vojske...

Foto: Josip Kopić

**ODLUČNOST, DOMOLJUB
ODLIKA JE NASLJEDNIK!**

U meni će naši vojnici imati punu potporu, a na njima je da ulože maksimalan trud i napor, svoje znanje i sposobnosti i da i dalje budu na ponos svim našim građanima

Vesna PINTARIĆ, snimio Stjepan BRIGLJEVIĆ

S pravom smo ponosni na naše Oružane snage, na njihovu slavnu prošlost i temelje na kojima su iz pobjedničke vojske izrasle u snagu koja je i danas jamac naše sigurnosti i budućnosti, ističe ministar obrane Josip Buljević u razgovoru za naš časopis, uoči jubilarne 25. obljetnice ute-mjeljenja OSRH. Naglašava i velik dopri-nos OSRH u misijama i operacijama u kojima sudjeluju, kao i profesionalizam s kojim obavljaju svoje vojničke zadaće. U razgovoru smo se dotaknuli i drugih vojnih tema poput razvojnih projekata, budućih misija, aktivnog sudjelovanja u okviru Saveza...

U godini smo obilježavanja jubila-rne 25. obljetnice OSRH. Danas smo moderna i respektabilna vojna snaga koja svakim danom dodatno podiže svoje sposobnosti i mogućnosti. Kako gledate na taj razvojni put?

Put stvaranja i stasanja Oružanih snaga RH put je borbe za opstojnost, za slobodu i napredak Republike Hrvatske. Prva je asocijacija na prijelomne godine naše povijesti zajedništvo, a onda nevjerljatan motiv naših branitelja da ostvare sve po-stavljene zadaće.

Od slabo naoružane Hrvatske vojske, tru-dom, voljom, hrabrošću i žrtvovanjem, postali smo pobjednici. Nismo stali, svoje iskustvo i svoje znanje ulagali smo u dosi-zanje visokih standarda modernih vojski, kakve naše Oružane snage danas jesu – jamac sigurnosti i stabilnosti domovi-ne, ali i pouzdan saveznik koji pridonosi izgradnji globalnog mira.

Nikad ne smijemo zaboraviti kako naših uspjeha i naših postignuća ne bi bilo bez žrtava naših prijatelja, naših branitelja. I danas sam ponosan na pobjedničke Oružane snage, na naše pripadnike i pripadnike. Njihova težnja ostvarivanju najboljih rezultata, želja za izvrsnošću nastavak je puta koji je započeo u Domovinskom ratu. Duh hrabrosti i odlučnosti, domoljublje, profesionalizam – ono je što i nakon dvadeset pet godina odlikuje nasljednike pobjedničke vojske.

Je li unatoč smanjenju proraču-na, pa tako i stavke opremanje, modernizacija i izgradnja, moguć nastavak svih započetih razvojnih projekata? Od kojih se projekata opremanja i modernizacije neće odustati? Što će biti prioritet u ovoj godini?

Prioriteti opremanja i razvoja Oružanih snaga definirani su Dugoročnim planom razvoja Oružanih snaga Republike Hrvatske. Naravno, s druge strane postoje okviri zadani obrambenim proračunom. Projektilima opremanja i modernizacije obuhvaćene su sve grane OSRH. Umijeće dobrog vođenja je sposobnost dobrog raspolažanja, da onim što ima-mo postignemo najveći mogući efekt. Prioritetni projekti opremanja i moder-nizacije idu dalje. Moram naglasiti kako o finansijskim sredstvima uvelike ovisi i brzina realizacije. Vjerujem kako ćemo, ipak, u pogledu potreba i materijalnih mogućnosti izvući pobjedu – zadržati i unaprijediti bitne sposobnosti Oružanih snaga.

Mi smo mala zemlja i male oružane snage, no doprinos operacijama i misijama u kojima su-djelujemo, posebno u najvećoj misiji Sjeverno-atlantskog saveza, u Afganistanu, u kojoj sudje-lujemo već dugi niz godina, prepoznali su i naši partneri, ali i afganistske snage sigurnosti. Ono po čemu se naši pripadnici posebno ističu prije svega su iskustva stečena u Domovinskom ratu, ali i način na koji svoja znanja prenose, na onaj specifičan i prepoznatljiv – hrvatski način. To je pristup koji uvažava sve specifičnosti situacije Islamske Republike Afganistana, kojim su naši vojnici stekli povjerenje i poštovanje domaćeg stanovništva, ali i svojih partnera.

BLJE, PROFESIONALIZAM A POBJEDNIČKE VOJSKE

RAZGOVOR

Poboljšanje uvjeta života i rada vojnika unatoč planovima nije izvedivo u mjeri u kojoj se željelo... Na što će se to u najvećoj mjeri odraziti?

Stalno ističem kako je presudna snaga našeg sustava – čovjek. Naravno, naša je zadaća pripadnicima OSRH osigurati primjerene uvjete za život i rad u koje ćemo nastaviti ulagati. Uvijek želimo da se projekti ostvaruju brže, ali, i u ovom slučaju finansijski okviri diktiraju dinamiku projekata poboljšanja uvjeta života i rada pripadnika Oružanih snaga RH. Ova godina je godina finansijske konsolidacije Republike Hrvatske, no unatoč tomu Ministarstvo obrane nastavit će ulaganja.

Često ističete kako je Domovinski rat temelj izgradnje OSRH. Vrednujemo li dovoljno događaje, postignute uspjehe, a posebice ljudе koji su ga iznijeli?

Junačka djela i žrtve naših branitelja u povijesnim danima Domovinskog rata, za mene osobno ono je što zavređuje duboku zahvalnost i poštovanje. Ljudi koji su ustrojili i vodili OSRH do veličanstvene pobjede u Domovinskom ratu i njihova postignuća na koja smo ponosni, neupitne su vrijednosti. Inicirao sam i oformio savjetodavna tijela u kojima sudjeluju umirovljeni generali, časnici, branitelji. Stalo nam je i do njihova mišljenja, poštujemo njihovo iskustvo i znanje. Takav pristup Ministarstva obrane pokazuje naš odnos prema onima koji su dali svoj doprinos u Domovinskom ratu. Iz tog smo razloga išli u izmjene Zakona o obrani kako bismo učinili sve što je u našoj moći da zadržimo u sustavu Oružanih snaga, koliko god to bude moguće, one ljude, one časnike koji su stvarali Hrvatsku i dali joj pobjednički duh. To je najmanje što možemo učiniti u ovoj godini, u kojoj obilježavamo 25. obljetnicu osnivanja OSRH. Na taj način smo ispravili nepravdu koja im je učinjena.

Obilježavamo sedmu obljetnicu aktivnog članstva u NATO-u. Podignuli smo dodatno vojne sposobnosti i interoperabilnost s NATO-ovim snagama, sudjelujemo u sve više međunarodnih vježbi, dajemo prilog ukupnim obrambenim sposobnostima

Ono što je važno i što smo dokazali u svim misijama i operacijama jest činjenica da su hrvatski vojnici spremni djelovati diljem svijeta u cilju doprinosa miru i stabilnosti, kao i u humanitarnom djelovanju

Saveza... Možemo li ili trebamo više i očekuje li se to od OSRH?

Činjenica jest kako je Republika Hrvatska, članica NATO-a, dobitna kombinacija za sve. I za zemlju – jer biti članica Saveza znači imati dodatna sigurnosna jamstva. Također, dosizanjem standarda NATO-a podizali smo i dalje podižemo vlastite obrambene sposobnosti. Dobitna je to kombinacija i za Savez koji je aktivnim hrvatskim pristupom dobio vjerodostojnu članicu koja, u granicama svojih mogućnosti, značajno pridonosi globalnoj stabilnosti i sigurnosti.

Građani, društvo u cjelini, posredno ili neposredno, osim sigurnosnih jamstava, činjenicom članstva u NATO-u dobivaju i dodatne gospodarske perspektive.

Naše Oružane snage dobro su iskoristile prednosti Saveza, gradeći i una predujući svoje sposobnosti, naravno, prije svega zbog nas samih. U relativno

kratkom vremenu u potpunosti smo se prilagodili NATO-ovim standardima. U Savezu aktivno sudjelujemo, to ćemo i nadalje raditi, štiteći hrvatske nacionalne interese i promičući zajedničke vrijednosti koje su temelj NATO-a.

Sudjelovanje OSRH u raznim misijama i operacijama vrlo visoko se cijeni i na međunarodnoj razini. Hrvatski vojnici i u nastavku misije u Afganistanu, Odlučnoj potpori, vrlo aktivno pridonose izgradnji ANSF-a. Komentar...

Sudjelovanjem naših vojnika u misiji Odlučna potpora, prije toga u ISAF-u, u Afganistanu, Republika Hrvatska snažno i aktivno pridonosi izgradnji globalne stabilnosti i sigurnosti. Moram priznati da mi je itekako draga što sam već čuo s raznih strana samo pohvale, posebno na račun naših voj-

Naše Oružane snage dobro su iskoristile prednosti Saveza, gradeći i unapređujući svoje sposobnosti, naravno, prije svega zbog nas samih. U relativno kratkom vremenu u potpunosti smo se prilagodili NATO-ovim standardima. U Savezu aktivno sudjelujemo, to ćemo i nadalje raditi, štiteći hrvatske nacionalne interese i promičući zajedničke vrijednosti koje su temelj NATO-a.

nika koji sudjeluju u operacijama i misijama potpore miru.

Mi nismo velika zemlja i nemamo brojne oružane snage, no doprinos operacijama i misijama u kojima sudjelujemo, posebno u najvećoj misiji Sjevernoatlantskog saveza, u Afganistanu, u kojoj sudjelujemo već dugi niz godina, prepoznali su i naši partneri, ali i afganistske snage sigurnosti. Ono po čemu se naši pripadnici posebno ističu prije svega su iskustva stečena u Domovinskom ratu, ali i način na koji svoja znanja prenose, na onaj specifičan i prepoznatljiv – hrvatski način. To je pristup koji uvažava sve specifičnosti situacije Islamske Republike Afganistana, kojim su naši vojnici stekli povjerenje i poštovanje domaćeg stanovništva, ali i svojih partnera.

Hrvatska se vrlo uspješno uključila i u operaciju Europske unije Triton na Sredozemlju. Znači li to i nastavak hrvatskog doprinosu i ponovno sudjelovanje?

U združenoj međunarodnoj operaciji zaštite granica Europske unije Triton na Sredozemnom moru, naši pripadnici sudjelovali su u spašavanju više od 2500 izbjeglica i migranata. Iz te operacije vratili su se obogaćeni novim iskustvima, specifičnim znanjima i vještinama, a pokazali su i svoje humano lice i prezentirali Hrvatsku ratnu mornaricu na najbolji mogući način.

Ono što je važno i što smo dokazali u svim misijama i operacijama jest činjenica da su hrvatski vojnici spremni djelovati diljem svijeta u cilju doprinosa miru i stabilnosti, kao i u humanitarnom djelovanju. U suradnji sa svojim saveznicima razmatramo i neke nove mogućnosti budućeg angažmana, ali, naravno, vodeći se prije svega našim interesima. O eventualnim novim angažmanima pripadnika Oružanih snaga RH odluku donosi, kao što znate, Hrvatski sabor.

Migrantska kriza dijelom je splasnula, no Hrvatski sabor ipak je usvojio neke izmjene zakona koji omogućuju angažiranje vojske na granici kao ispmoć policiji bude li potrebe. Kako to komentirate i u čemu bi se pomoći vojske mogla ogledati i u kakvim uvjetima zatražiti?

Izmjene Zakona o obrani i Zakona o nadzoru državne granice jasno pro-

Junačka djela i žrtve naših branitelja u povijesnim danima Domovinskog rata, za mene osobno ono je što zavređuje duboku zahvalnost i poštovanje. Ljudi koji su ustrojili i vodili OSRH do veličanstvene pobjede u Domovinskom ratu i njihova postignuća na koja smo ponosni, neuputne su vrijednosti

Prioritetni projekti opremanja i modernizacije idu dalje. Moram naglasiti kako o finansijskim sredstvima uvelike ovisi i brzina realizacije. Vjerujem kako ćemo, ipak, u pogledu potreba i materijalnih mogućnosti izvući pobjedu - zadržati i unaprijediti bitne sposobnosti Oružanih snaga

pisuju ovlasti i nadležnosti i vojske i policije. Znači, policija je i dalje nadležna za nadzor državne granice, a vojska je tu samo logistička potpora. Ne možemo sebi dopustiti luksuz da u slučaju potrebe ne koristimo sve resurse obrambeno-sigurnosnog sustava. Cilj svih dijelova obrambenog i sigurnosnog sustava je pružiti jamstva stabilnosti i sigurnosti svim hrvatskim građanima i to se mora napraviti na najbolji mogući način. Tako se ponašaju odgovorne države, tako su postupile i mnoge europske zemlje.

Obilježavanje 25 godina OSRH iznimno je značajno. Na koji se način planira obilježiti i što biste u toj prigodi poručili pripadnicima OSRH?

Obilježavanje 25. obljetnice Oružanih snaga doista je iznimno značajno i taj ćemo dan dostojanstveno i ponosno obilježiti. Središnja proslava bit će na stadionu NK Zagreb u Kranjčevićevu ulici, gdje ćemo se svečanim postrojavanjem prisjetiti '91. godine, kad je na istom mjestu održana svečana smotra Zbora narodne garde i kad su hrvatskoj javnosti predstavljene prve postrojbe. Nakon toga na Jarunu će biti taktičko-tehnički zbor gdje će građani moći vidjeti opremu i naoružanje postrojbi OSRH i MUP-a, prigodan letački program, razne prikazne vježbe Oružanih snaga i MUP-a, izložbe, koncerti, a u nekoliko drugih gradova tom će se prigodom organizirati i dani otvoreni vrata u vojarnama.

Poruka koju želimo poslati jest da smo s pravom ponosni na naše Oružane snage, na njihovu slavnu prošlost i temelje na kojima su iz pobjedičke vojske izrasle u snagu koja je i danas jamac naše sigurnosti i budućnosti. Posebno je važno prisjetiti se i odati počast svim hrvatskim braniteljima, njihovoj ljubavi prema domovini, hrabrosti i nesebičnoj žrtvi koju su dali za njezinu slobodu. U meni će naši vojnici imati punu potporu, a na njima je da ulože maksimalan trud i napor, svoje znanje i sposobnosti i da i dalje budu na ponos svim našim građanima. I ovom prigodom svim našim vojnicima, dočasnicima i časnicima, svim djelatnicima MORH-a i pripadnicima OSRH želim čestitati naš veliki dan, 25. obljetnicu OSRH i Dan Hrvatske kopnene vojske! ■

NATJECANJE ZA NAJSPREMNIJEG PRIPADNIKA OSRH

Na petom po redu natjecanju za najspremnjeg pripadnika OSRH, na kojem je sudjelovalo 145 natjecatelja i natjecateljica iz 13 zemalja, zahtjevnu stazu dugu četrdesetak kilometara, s 11 radnih i 13 kontrolnih točaka, pod punom vojničkom opremom najbrže je prošao poručnik korvete Ante Jović, pripadnik Hrvatske ratne mornarice...

Provđba petog natjecanja za naјspremnjeg pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske prvi je put pripala Zapovjedništvu za potporu. Logističari su natjecanje pripremili i uspješno proveli na vojnom vježbalištu "Gakovo" u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji, kao i na širem području obližnjeg grada Grubišnog Polja. Osim nove

lokacije, možda i najatraktivniji godišnji događaj za sve koji vole i prate OSRH ove su godine obilježile i neke druge pojedinosti. Naravno, najzvučnija je ime novog pobjednika, poručnika korvete Ante Jovića, prvog časnika koji je osvojio prijelazni pehar otkad je natjecanje obnovljeno. Zanimljivo je da je 1997. na prvom izdanju natjecanja Prvi

do Knina – prvi do slobode, koje je prethodilo natjecanju Prvi za Hrvatsku, također pobijedio časnik, i to Antin prezimenjak bojnik Davor Jović iz 4. gardijske brigade. Manje upućene pobjeda časnika na RTOP-12 "Kralj Dmitar Zvonimir" začudila je: Otkud pobjeda pripadnika Hrvatske ratne mornarice na kopnenom natjecanju, dosad rezer-

poručnik korvete
Ante JOVIĆ

Ovo mi je četvrto natjecanje, išao sam korak po korak u usavršavanju i svake godine naučio nešto novo, sazrijevao u vojničkim vještinama. Pripremao sam se zadnjih mjesec dana, a dio toga bilo je i Prvenstvo OSRH u krosu održano prije dva tjedna. Svjestan sam što sam postigao, ali to je bio moj cilj, želio sam pokazati samom sebi što mogu. Međutim, nisam ispunio sve motive, zašto ne osvojiti naslov i više puta?

PORUČNIK KORVETE JOVIĆ - PRV

Zamjenik ministra obrane Tomislav Ivić uručio je prijelazni pehar naјspremnjem pripadniku OSRH

virandom za specijalce i izvidnike? No, za sve koji ga poznaju, Jovićev trijumf daleko je od iznenadenja. Osim što je pravi hrvatski časnik, spreman i obučen vojnik, Zadranin je i pravi sportaš, aktivnan brdski i planinski trkač te neumoran maratonac, a takvog ga pamtimmo još od kadetskih dana. Od 2013. i Delnica nastupa na natjecanju Prvi za Hrvatsku, a prošle je godine na Slunju osvojio treće mjesto, iza Pere Bertovića iz Središnjice za obavještajno djelovanje i Zvonimira Tadejevića iz Zapovjedništva specijalnih snaga. Snaga i kondicija uvijek su bile Jovićev glavni adut, a kvalifikacije 11. svibnja, dan prije glavne utrke, potvrđile su da mladi časnik radi na usavršavanju svojih vojničkih vještina. Pogocima u metu s 40

hitaca iz puške VHS-D1 trebao je steći prednost za idući dan, a svaki se promašaj pretvarao u dvije minute kasnijeg startanja. Razvodnik Martin Klitfort iz Danske, jedan od rekordnih 30 natjecatelja iz 12 zemalja u konkurenciji za strance Best Soldier Competition, bio je izvrstan sa svim hicima u crno. No, Jović je imao samo dva pogotka manje, a nakon što je te večeri bio izvješten raspored sutrašnjeg starta, u pravim sportskim raspravama i predviđanjima vođenim u zgradama i šatorskom naselju Gakova, bio je označen kao jedan od favorita za naslov Prvog za Hrvatsku. Oči su također bile uprte i u druge poznate natjecatelje, prije svih spomenutog Tadejevića, kao i u desetnika Dalibora Vondru (ZOS), koji je na

Domagoj VLAHOVIĆ, snimio Josip KOPI

NAJBOLJI

MUŠKA KATEGORIJA OSRH

1. poručnik korvete Ante JOVIĆ (HRM)
2. pozornik Zvonimir TADEJEVIĆ (ZSS)
3. desetnik Dalibor VONDRA (SOD)

MUŠKA KATEGORIJA OS-a SAVEZNIKA/PARTNERA

1. časnički namjesnik Lionel MELINARD (Francuska/JFC Naples)
2. desetnik Patrick BRAZ (Austrija)
3. satnik David FISCHER (Austrija)

ŽENSKA KATEGORIJA

1. poručnica Manushaqe NURA (Kosovo)
2. vojnikinja Gorana ALEKSIĆ (BiH)
3. skupnica Kristina PLESKOVIĆ (Slovenija)
4. natporučnica Andrea LIPOVAC (Hrvatska)

ce. Spomenuto je da je velik dio staze bio postavljen izvan područja vojnog vježbališta, a u Grubišnom Polju je, u blizini cilja u krugu Srednje škole Bartola Kašića, bilo organizirano i proglašenje pobjednika. Natjecatelje su uz stanovnike Grubišnog Polja i okolnih mesta dočekali i zamjenik ministra obrane Tomislav Ivić, zamjenik i izaslanik načelnika Glavnog stožera

VJETE ANTE ZA HRVATSKU

postolju kao treći bio 2014. godine.

Iznenađenja, dakle, nije bilo. Tri su favorita na koncu zauzela prva tri mjesta, najbrže prešavši stazu dugu četrdesetak kilometara uz 11 radnih i 13 kontrolnih točaka, pod punom vojničkom opremom najmanje mase 17,6 kg. Također očekivano, iako nisu imale pobjednika, ukupno su najistaknutije bile dvije specijalne postrojbe, SOD s četirima i ZSS s trima natjecateljima među prvih deset. Očekivana je bila i kiša koja se izmjenjivala sa snažnim pljuskom i velik dio utrke, koja je započela u šest ujutro, pratila natjecatelje i dodatno im otežavala uvjete. Kiša je već tradicionalna, padala je na prethodnim natjecanjima, i na Gašincima i u Delnicama i na Slunju, pa i ovaj put na Gakovu. Ante Jović, koji je prilično rano preuzeo vodstvo, kao prvi je kroz cilj u Grubišnom Polju prošao 12. svibnja u 12 sati 52 minute i 10 sekundi. Stazu je prešao za nešto manje od

sedam sati (preciznije, 6:48:10). Tadejević je stigao devetnaest minuta nakon njega i opet osvojio srebro. Potom se više od pola sata čekalo na trećeg, časničkog namjesnika Lionelu Melinardu, koji je tako na ponos NATO-ova Zapovjedništva združenih snaga iz Napulja, ali i francuskih Oružanih snaga, ponio naslov Best Soldier Competition. Posebno vrijedi pohvatići četiri natjecateljice. Sve su završile utrku prešavši istu iscrpljujuću stazu kao i njihovi kolege, a najbrža je bila predstavnica Kosova poručnica Manushaqe Nura. Kao i na prošlogodišnjem natjecanju na području poligona "Eugen Kvaternik" i grada Slunja, i ova je prilika iskoristena za promicanje suradnje i kvalitetnog odnosa vojske i civilne zajedni-

časnički namjesnik **Lionel MELINARD**

Već sam sudjelovao na sličnim natjecanjima, ali ovo je bilo dosad najdulje i jako velik izazov. Staza nije bila toliko teška i iznenadujuća, ali vremenski uvjeti sve su otežali.

NATJECANJE ZA NAJSPREMNIJEG PRIPADNIKA OSRH

Drugoplasirani natjecatelj, pozornik Zvonimir Tadejević

Kiša koja je pratila natjecatelje dodatno je otežavala svladavanje radnih točaka

NATJECANJE U BROJEVIMA

145 natjecatelja i natjecateljica na startu

111 natjecatelja u kategoriji muški OSRH

30 natjecatelja u kategoriji muški OS-a saveznika/partnera

4 natjecateljice u kategoriji žene

16 ustrojstvenih cjelina OSRH s natjecateljima u kategorijama muški OSRH i žene (Zapovjedništvo specijalnih snaga, Počasno-zaštitna bojna, Hrvatsko ratno zrakoplovstvo i protuzračna obrana, Središnjica za obavještajno djelovanje, Pukovnija Vojne policije, Hrvatsko vojno učilište, Središnjica za upravljanje osobljem, Hrvatska ratna mornarica, Zapovjedništvo za potporu, Pješačka pukovnija Zapovjedništva za obuku i doktrinu, Gardijska oklopno-mehanizirana brigada, Gardijska motorizirana brigada, Bojna veze, Bojna NBKO, Središte za međunarodne vojne operacije, Inženjerijska pukovnija)

12 zemalja s natjecateljima u kategorijama OS-a saveznika/partnera i žene (Austrija, Bosna i Hercegovina, Česka, Danska, Francuska, Grčka, Italija, Kosovo, Makedonija, Njemačka, Sjedinjene Američke Države, Slovenija)

RADNE TOČKE

- **precizno gađanje iz VHS-a i HS 2000** – gađati četiri cilja iz jurišne puške VHS i pištolja HS 2000
- **bacanje bombe** – ubaciti jednu od tri školske ručne bombe u prostoriju 5 x 5 metara na udaljenosti od 25 metara
- **navigacija** – s pomoću orijentacijskog zemljovida (M 1 : 25 000) i kompara pronaći zadane orijentacijske točke
- **MEDEVAC** – zadanim redoslijedom proći postupak zbrinjavanja ranjenika i pozivanja hitne medicinske evakuacije
- **prolaz kroz kontaminirano zemljište** – zadanim redoslijedom proći postupke zaštite i svladavanja zapreka uz uporabu zaštitnih sredstava NBKO-a i kacige
- **unošenje koordinata na zemljovid i izrada rute**
- **prelazak jezera kajakom** – preveslati kajakom postavljenu stazu na vodenoj zapreci
- **dinamičko uže** – spustiti se niz stijenu s pomoću dinamičkog užeta
- **staza sa zaprekama** – prijeći sve vojničke zapreke (rupa, niska/visoka ograda, ravnoteža, puzanje) zadanim redoslijedom
- **sklapanje i rasklapanje naoružanja** – ispravno sastaviti tri vrste naoružanja: AK-47, VHS i HS 2000
- **svladavanje uspona s pomoću mreže** – s pomoću mreže i konopa prijeći s jedne na drugu stranu uspona

OSRH general-bojnik Drago Matanović, pomoćnik ministra obrane Zoran Piličić, zapovjednici grana i drugi predstavnici MORH-a i OSRH, prvi dočasnici NATO-ova ACO-a časnički namjesnik Davor Petek, predstavnici Vojnodiplomatskog zbora, savezničkih i partnerskih zemalja čiji su vojnici sudjelovali na natjecanju i drugi.

“Na ovoj su utrci pripadnici OSRH pokazali da je hrvatski vojnik spremjan na sve izazove, dobro uvježban, obučen i sposoban izdržati sve fizičke i psihičke napore,” rekao je zamjenik ministra obrane te dodaо da velikom ugledu natjecanja pridonosi i njegov međunarodni karakter.

Osim što su pratili završni dio uzbudljive utrke, posjetitelji su imali priliku vidjeti i taktičko-tehnicički zbor opreme i naoružanja OSRH koji je uključivao borbenu oklopnu vozila Patria, vozila MRAP i M-ATV te simulator za borbeni avion MiG-21. Pripadnici Počasne satnije Počasno-zaštitne bojne izveli su vojno-akrobatsku ceremoniju, a pripadnici Vojne policije pokazali vježbu sa službenim psima. Održana je također i promocija studijskih programa HVU-a i dragovoljnog vojnog osposobljavanja. ■

HRVATSKI VOJNIK NAJVREDNJI DIO NAŠEG OBRAMBENOG SUSTAVANJA

Naši su ciljevi ulaganje u ljude i u što bolju tehniku jer samo sposobni, dobro uvježbani vojnici i raspoloživa tehnika omogućuju ostvarivanje zadaća. Tijekom dvadeset pet godina Oružane snage profilirale su se u kvalitetnu i cijenjenu instituciju jer je upravo izobrazba prepoznata kao jedna od najvažnijih poveznica u lancu razvoja ljudskih potencijala. Samo motiviran, obrazovan, s istaknutim moralnim vrijednostima i domoljubljem – takav čovjek čini naš obrambeni sustav jačim i posebnijim...

Hrvatska vojska prošla je dug i trnovit put u zadnjih 25 godina: od ratne vojske koja se morala brzo organizirati da zaustavi neprijateljsku agresiju pa sve do mirnodopske, uvježbane i osposobljene vojske, koja je danas važan saveznik u sklopu EU-a i NATO-a. Prigodom obilježavanja te važne obljetnice prvi čovjek Oružanih snaga RH general-pukovnik Mirko Šundov, koji je na to mjesto došao početkom godine, za Hrvatski vojnik govori o razvojnem putu OSRH, ali i o planovima za budućnost.

Vaše imenovanje na mjesto načelnika GS OSRH poklopilo se s proslavom 25 godina OSRH. Kako biste ocijenili razvoj Oružanih snaga i njihovu ulogu?

Svim pripadnicima Oružanih snaga Republike Hrvatske čestitam 25. obljetnicu osnutka Oružanih snaga i Dan HKoV-a. Čestitku također upućujem svim umirovljenim pripadnicima koji su aktivno sudjelovali u obrani domovine i izgradnji Oružanih snaga. Prošlo je 25 godina od prvog svečanog postrojavanja pripadnika MUP-a i Zbora narodne garde na kojem je prvi hrvatski predsjednik dr. Franjo Tuđman podijelio zastave postrojbama. Postrojbe Ministarstva unutarnjih poslova i Zbora narodne garde su početkom agresije na Republiku Hrvatsku, u danim okolno-

stima, odlučno i uz velike žrtve, obrambenim operacijama uspješno zaustavile neprijatelja i obranile Republiku Hrvatsku. Potom su zahvaljujući mudrom vođenju, odlučnosti, hrabrosti i moralnoj snazi HV-a, postrojbi MUP-a i ostalih segmenata društva, u početku manjim, a poslije većim i značajnijim napadnim i oslobođilačkim operacijama oslobodile državni teritorij i stale na međunarodno priznate granice Republike Hrvatske.

Nakon Domovinskog rata, Oružane snage uspješno su provele demobilizaciju velikog broja svojih pripadnika i postupno prelazile na mirnodopski ustroj. Provedbom više preustroja započelo su proces promjena i prilagodbi usmjeren na pristup i integracije u NATO, a poslije i EU, te na sudjelovanje u međunarodnim operacijama potpore miru. Sudjelujući u mirovnim operacijama, te stalnim organizacijskim prilagodbama, opremanjem i modernizacijom u skladu s mogućnostima, povećanjem broja vježbi na nacionalnoj i međunarodnoj razini, Oružane snage su se u okviru pristupa Republike Hrvatske u NATO uspješno integrirale u Savez.

Usporedno s tim procesima, istaknuo bih i razvoj i djelovanje nacionalnog sustava školovanja i obuke u OS-u, kojim se osigurava stjecanje i razvoj znanja, sposobnosti i vještina postojećeg i novog osoblja. Istočem da se uz pripadnike OSRH u tom sustavu

osposobljavaju i pripadnici oružanih snaga susjednih i prijateljskih zemalja.

Osim toga, Oružane snage stalno djeluju u potpori civilnim institucijama u provedbi zadaća tijekom potresa, poplava, gašenja velikih šumskih požara, hitnih medicinskih prevoženja, traganja i spašavanja, kao i u drugim oblicima potpora.

U tijeku je nabava nove opreme. To su Kiowe, haubice i još neki drugi projekti. Jeste li zadovoljni brzinom i razvojem modernizacije?

Važno je naglasiti kako su Oružane snage započele i nastavljaju projekte modernizacije i opremanja kao što je nabava lakih borbenih helikoptera, izgradnja obalnog ophodnog broda, nastavak opremanja i uvođenje samohodnih haubica PzH 2000, uvođenje borbenih vozila Patria i MRAP (Mine-Resistant Ambush Protected), kao i nastavak opremanja jurišnom puškom VHS-2. To su samo neki, moglo bi se reći, važniji projekti.

Naše Oružane snage nisu izdvojen otok. Dijele istu sudbinu kao i hrvatsko društvo u cjelini. Naravno, proračun i iznos dodijeljenih sredstava diktira brzinu i opseg modernizacije, kao i postizanje, održavanje i razvoj sposobnosti potrebnih za provedbu zadaća.

Naši su ciljevi ulaganje u ljude i u što bolju tehniku jer samo sposobni, dobro uvježbani vojnici i raspoloživa tehnika omogućuju ostvarivanje zadaća. Kako bismo u tim okvirima bili još uspješniji, logično je da će i nadalje naglasak biti prije svega na ljudima koji će onda biti osposobljeni i motivirani da raspoloživom ispravnom i održavanom tehnikom provode svoje zadaće. Kao načelnik Glavnog stožera bio bih sretniji da možemo ulagati puno više u sve segmente Oružanih snaga, ali smatram da prije svega moramo biti realni i onim čime raspolažemo upravljati na najbolji mogući način. I to je ono na čemu inzistiram.

Proces modernizacije mora pratiti i kontinuirana obuka te potrebno doškolovanje. Ima li

Peta KOSTANJŠAK, snimio Stjepan BRIGLJEVIĆ

ONIJI JE SUSTAVA

Kad spominjemo hrvatskog vojnika govorimo o onom najvrednijem što naš obrambeni sustav ima. Jedna je od trajnih zadaća stalno unapređivanje svih segmenta sustava koji za cilj imaju povećanje kvalitete života, rada, ali i Oružanih snaga u cjelini, ulaganje u znanje i sposobnosti naših ljudi.

kakvih novosti na tom planu?

Naši pripadnici izvrsno se prilagođuju novim zahtjevima i izazovima, u prvom redu svojom marljivošću i upornim radom. Tijekom dvadeset pet godina Oružane snage profilirale su se u kvalitetnu

general-pukovnik
Mirko ŠUNDOV,
načelnik GS OSRH

GLAVNI STOŽER ORUŽANIH SNAGA RH

Oružane snage uvijek su spremne sve svoje raspoložive resurse staviti u potporu civilnim institucijama i pružati pomoći lokalnoj zajednici. Po tome smo prepoznatljivi i stanovništvo dobro zna da se na pripadnike naših Oružanih snaga uvijek može osloniti.

i cijenjenu instituciju jer je upravo izobrazba prepoznata kao jedna od najvažnijih poveznica u lancu razvoja ljudskih potencijala. Na taj smo način potvrdili i potvrđujemo usmjerenošć prema cjeleživotnom obrazovanju i povezanost napredovanja u karijeri s vojnom izobrazbom. Smatram da je ulaganje u opremu i ljudi ulaganje i u sigurnost svih naših građana, a za mene cjeleživotno učenje i osposobljavanje nije samo floskula, to je jednostavno način razmišljanja, izbor, ono što čovjeka potiče na nove iskorake i izazove.

Nastavljamo proces integracije Hrvatskog vojnog učilišta "Dr. Franjo Tuđman" u Sveučilište u Zagrebu, a upisan je i drugi naraštaj kadeta na civilno-vojnom školovanju. Već u drugoj godini od pokretanja vojni studijski programi Vojno inženjerstvo te Vojno vođenje i upravljanje postali su jedan od najpoželjnijih odabira za studiranje čime se osigurava stalni dolazak kvalitetnog novog osoblja, budućih časnika koji će voditi moderne i suvremene Oružane snage RH.

Sustav obuke stalno se prilagođuje s ciljem održavanja spremnosti za provedbu Ustavom i zakonima dodijeljenih zadaća OS-a, kao i za sudjelovanje u međunarodnim operacijskim potporama miru. U tom se smislu u potpunosti primjenjuju NATO-ovi standardi u procesu pripreme, organizacije, provedbe vježbi, kao i njihove evaluacije, čime se stječu i razvijaju sposobnosti i vještine za provedbu zadaća. Posebna se pozornost usmjerava na obuku i uvježbavanje u procesu održavanja i uporabe postojecih i novog oružanja te vojne opreme.

U zadnje je vrijeme jedno od najčešćih pitanja budućnost Hrvatskog ratnog zrakoplovstva. Kakvo je vaše viđenje?

Sukladno Dugoročnom planu razvoja Oružanih snaga Republike Hrvatske potrebno je donijeti odluku o tome hoće li Hrvatsko ratno zrakoplovstvo sačuvati i razvijati sposobnost borbenog zrakoplovstva. U tom smislu trebat će provesti moderniziranje i opremanje Hrvatskog ratnog zrakoplovstva i protuzračne obrane. Glavni stožer Oružanih snaga ima stajalište da je potrebno zadržati tu sposobnost kojom RH štiti i čuva suverenitet zračnog prostora. Moramo znati da je, ako se odustane ili se izgube određene sposobnosti, vrlo teško ponovno ih izgraditi i razvijati.

Za stvaranje pobjedničke Hrvatske vojske najzaslužniji su naši ljudi, oni koji su ostvarili slobodu domovine. Nakon velikih pobjeda dio njih odlučio je ostati u Oružanim snagama. One su se postupno brojčano smanjivale, što je za neke neizbjježno značilo i odlazak. Nažalost, tijekom tih procesa, koji su prirodni u vremenu kad se prelazi iz ratnog ustroja u mirnodopski, čini mi se kako smo se negdje olako odrekli nekih iznimno iskusnih ljudi koji su i te kako mogli pridonositi našem sustavu.

Na afirmaciju vojnog poziva u društву iznimno utječe opći ugled Oružanih snaga, ali i svakog pojedinog njihova pripadnika. Već godinama različite ankete pokazuju visoku razinu povjerenja u Oružane snage. To nije slučajno jer su u mnogim prilikama pokazale da se hrvatski narod u svakom trenutku na njih može osloniti. Pripadnici naših Oružanih snaga angažirani su u više operacija i misija potpore miru širom svijeta, rame uz rame s pripadnicima drugih oružanih snaga, gdje časno predstavljaju svoju domovinu. Sudjelujemo gdje god se javi potreba u protupožarnim aktivnostima, aktivnostima u obrani od poplava, hitnom zračnom medicinskom prevoženju, traganju i spašavanju na moru i na kopnu, a 2015. godine bili smo angažirani i u potpori aktivnosti vezanih uz dolazak migranata.

Proteklih se godina dosta toga napravilo i obnovilo, ali često se spominje da još nije dovoljno učinjeno vezano uz smještaj vojnika, dočasnika i časnika. Što namjeravate učiniti?

Većina je naših radnih i smještajnih kapaciteta davno izgrađena. Ulaganje u stare i dotrajale objekte ne daje jednakе rezultate kao gradnja novih. Želimo svojim vojnicima osigurati najbolje uvjete bez kojih je teško od njih tražiti maksimalne napore. Naveo bih vojarnu "Pukovnik Predrag Matanović" u Petrinji koja je primjer sustavnog i planskog ulaganja kako bi se, u skladu s najvišim svjetskim vojnim standardima, izgradili novi i moderni smještajni, zapovjedni, nastavni, sklađišni i obučni objekti. Obnovljeni je i veći broj objekata na Hrvatskom vojnom učilištu "Dr. Franjo Tuđman" čime se stvaraju bolji uvjeti za učenje i smještaj polaznika na svim razinama školovanja. Naglasio bih i ulaganja u obnavljanje i dogradnju obučnih kapaciteta kao što su vježbališta i strelišta, čime se stvaraju bolji uvjeti za provedbu obuke. Mi ćemo i dalje, u skladu s proračunskim mogućnostima, raditi na poboljšanju radnih i smještajnih kapaciteta svojih djelatnika.

Jasno je da se Oružane snage moraju pomlađivati i to je trajan proces. No, jesmo li se olako odrekli velikog dijela onih koji su stvorili Hrvatsku vojsku i iznjeli Domovinski rat?

Za stvaranje pobjedničke Hrvatske vojske najzaslužniji su naši ljudi, oni koji su ostvarili slobodu domovine. Nakon velikih pobjeda dio njih odlučio je ostati u Oružanim snagama. One su se postupno brojčano smanjivale, što je za neke neizbjježno značilo i odlazak. Nažalost, tijekom tih procesa, koji su prirodni u vremenu kad se prelazi iz ratnog ustroja u mirnodopski, čini mi se kako smo se negdje olako odrekli nekih iznimno iskusnih ljudi koji su i te kako mogli pridonositi našem sustavu. Smatram da se nisu uvijek uzimali u obzir svi kriteriji. Naravno, treba reći kako nismo svi jednaki i kako se nekim ponekad bilo teško prilagoditi mirnodopskim uvjetima i sasvim drukčijim zadaćama.

Ipak, bez obzira na sve, za mene su Domovinski rat i žrtve branitelja temeljne, neupitne vrijednosti. Naši

poginuli, nestali i ranjeni suborci, svi branitelji, zavređuju duboku zahvalnost i poštovanje.

Uz vojne studije i visoko obrazovanje koje je zaživjelo na HVU-u, tu su ročnici na dragovoljnem osposobljavanju. Kako se planira privući nove mlade "dragovoljce" koji čine okosnicu Oružanih snaga RH? Takoder, kako se planira privući neka deficitarna zanimanja?

Na afirmaciju vojnog poziva u društvo iznimno utječe opći ugled Oružanih snaga, ali i svakog pojedinog njihova pripadnika. Već godinama različite ankete pokazuju visoku razinu povjerenja u Oružane snage. To nije slučajno jer su u mnogim prilikama pokazale da se hrvatski narod u svakom trenutku na njih može osloniti. Pripadnici naših Oružanih snaga angažirani su u više operacija i misija potpore miru širom svijeta, rame uz rame s pripadnicima drugih oružanih snaga, gdje časno predstavljaju svoju domovinu. Sudjelujemo gdje god se javi potreba u protupožarnim aktivnostima, aktivnostima u obrani od poplava, hitnom zračnom medicinskom prevoženju, traganju i spašavanju na moru i na kopnu, a 2015. godine bili smo angažirani i u potpori aktivnosti vezanih uz dolazak migranata.

Vojni poziv uvijek je bio atraktivan za mlade, pogotovo uz isticanje novih mogućnosti školovanja, usavršavanja, obuke i napredovanja. Mladi dragovoljni ročnici u Oružanim snagama stječu odgovarajuće vještine koje su cijenjene i u civilstvu, imaju mogućnost sudjelovanja u međunarodnim operacijama i misijama potpore miru čime stječu jedinstvena iskustva. Osim toga, jedna je od glavnih značajki vojnog poziva sigurno zaposlenje te zanimljiva i dinamična karijera. Već dvije godine naši budući časnici školju se na prediplomskim sveučilišnim studijima Vojno inženjerstvo te Vojno vođenje i zapovijedanje koji su razvijeni u suradnji sa Sveučilištem u Zagrebu. Naši budući piloti stipendisti su Oružanih snaga na prediplomskom studiju Aeronautike na Fakultetu prometnih znanosti u Zagrebu. I jedne i druge nakon završetka studija čeka siguran posao u postrojbama Oružanih snaga na prvim časničkim dužnostima. Tražimo najbolje modele za privlačenje i zadržavanje ljudi poput pilota, liječnika, informaticara, inženjera različitih profila, svih onih zanimanja koja nedostaju.

staju, a potrebna su kako bi sustav bio još efikasniji.

Vojnska je proteklih godina dala velik doprinos u potpori civilnim institucijama i pomoći stanovništvu Hrvatske, ali i stanovnicima drugih zemalja. Oružane snage postale su po tome prepoznatljive – kad su u pitanju poplave, požari, medicinski letovi. Kako ocjenjujete izvršenje tih zadaća?

Oružane snage uvijek su spremne sve svoje raspoložive resurse staviti u potporu civilnim institucijama i pružati pomoć lokalnoj zajednici. Hrvatski vojnici uvijek se rado odaživaju i time pokazuju da su neodvojiv dio našeg naroda i da s njim dijele i dobro i zlo. Po tome smo prepoznatljivi i stanovništvo dobro zna da se na pripadnike naših Oružanih snaga uvijek može osloniti. No osim u domovini, naše Oružane snage začnjali su godina vrlo uspješno pružale pomoć i stanovnicima drugih zemalja. Svi pamtimos posade naših transportnih helikoptera koje su spašavale unesrećene u Bosni i Hercegovini, za vrijeme katastrofalnih poplava. Posade naših protupožarnih helikoptera i aviona više su puta pružale pomoć u gašenju požara stanovništvu Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Makedonije, Grčke, ali i Portugala i Izraela.

Zbog angažiranja u potpori civilnom stanovništvu Oružane snage odnosno naše pojedine sastavnice nositelji su brojnih nagrada. Kao najnovije primjere možemo izdvojiti Nagradu Grada Visa 93. eskadrili HRZ-a i PZO-a za uspješno medicinsko zbrinjavanje s otoka Visa i godišnju Nagradu Grada Splita Hrvatskoj ratnoj mornarici za njezino uspješno djelovanje.

Imate li nekih posebnih najava kad su u pitanju vojne vježbe i misije u sklopu NATO-a ili Europske unije? Jeste li zadovoljni dosadašnjim sudjelovanjem naših snaga u misijama i operacijama?

Oružane snage nastavile su razvijati sposobnosti za inicijalni odgovor na moguću oružanu agresiju te prihvata savezničkih snaga u provedbi kolektivne obrane na nacionalnom teritoriju. Prvu su i pružaju značajan doprinos međunarodnoj sigurnosti aktivnim sudjelovanjem u mirovnim misijama i operacijama potpore miru.

Nastavile su i angažiranje u mirovnim misijama i operacijama potpore miru širom svijeta, čime se nastavlja graditi ugled Republike Hrvatske kao odgovorne članice međunarodne zajednice spremne djelovati u cilju postizanja globalne sigurnosti. Oružane snage RH tako pridonose izgradnji međuna-

i potpunu posvećenost provedbi zadaća. Sudjelovati u spašavanju ljudskih života nešto je najplemenitije što čovjek može napraviti, a samo u združenoj operaciji Triton pripadnici Oružanih snaga RH spasili su 2518 izbjeglica, među njima 551 dijete i 448 žena. Zbog toga je posada broda ŠB-72 "Andrija Mohorovičić" Hrvatske ratne mornarice dobitnica nagrade Plava vrpca Vjesnika za humanitarno spašavanje migranata na moru te dobitnica nagrade Ponos Hrvatske za 2015. godinu.

Bitno je naglasiti da Oružane snage RH danas redovito provode združene vježbe čija je jedna od najvažnijih značajki bojno gađanje te izgradnja sposobnosti za provedbu kinetičkih operacija. Demonstriranjem svojih sposobnosti Oružane snage RH šalju jasnu poruku potencijalnim protivnicima i odvra-

deset godina provedeno je kopnenim, zračnim, ali prvi put i morskim putem, brodovima Hrvatske ratne mornarice.

Vježba Združena snaga 15 održana je 6. listopada na vojnom poligonu "Eugen Kvaternik" kod Slunja. To je najveća intergranska vježba Oružanih snaga u mirnodopskom razdoblju. Sudjelovalo je više od 1000 pripadnika Oružanih snaga RH, a prvi je put obuhvaćena i četvrti dimenzija ratovanja – cyber ratovanje. Dosad je u operacijama i misijama potpore miru ukupno sudjelovalo 6717 pripadnika Oružanih snaga RH, među njima i 264 žene. Ukupno 5257 pripadnika Oružanih snaga RH sudjelovalo je u NATO-ovim operacijama, 1354 u UN-ovim misijama i 106 u EU-ovim operacijama. Tijekom ove godine Oružane snage RH sudjeluju u velikom broju vježbi. Iстакнуо биће судјеловање више

Obilježavamo 25. obljetnicu OSRH. Što biste kao čelnici čovjek poručili svim pripadnicima i pripadnicima?

Kad spominjemo hrvatskog vojnika, govorimo o onom najvređnjem što naš obrambeni sustav ima. Jedna je od trajnih zadaća stalno unapređivanje svih segmenata sustava koji za cilj imaju povećanje kvalitete života, rada, ali i Oružanih snaga u cjelini, ulaganje u znanje i sposobnosti naših ljudi. Samo motiviran, obrazovan, s istaknutim moralnim vrijednostima i domoljubljem – takav čovjek čini naš obrambeni sustav jačim i posebnijim. I to ne smijemo zaboraviti. Uvijek su financije te na kojima počiva i brzina i opseg naših planova i aktivnosti. No, bez obzira na to, naša je zadaća uvijek napraviti maksimalno s onim što imamo na raspolaganju. Neki

od planova za iduće razdoblje uključuju nastavak prilagodbe unutarnje organizacije i strukture osoblja kako bi se dostigla optimalna struktura svih kategorija osoblja, razina njihove izobrazbe te primjena planskih rotacija na dužnostima. Ići će se i na popunu postrojbi vojničkim sastavom i vojnim specijalistima te na pomlađivanje sustava.

Puno je aktivnosti i planova. Brzina njihova ostvarivanja utjecat će i na poboljšanje svih segmenata vojničkih karijera. Hrvatskim vojnicima mogu obećati kako će dati sve od sebe u ostvarenju tih planova. Istodobno ih pozivam da i oni, na svojim dužnostima i razinama, također ulože maksimalan trud jer samo tako možemo biti sigurni da će se naši ciljevi i ostvariti.

rodnog mira, stabilnosti i povjerenja te razvijaju svoje sposobnosti i interoperabilnost.

Sudjelovali smo i sudjelujemo u NATO-ovoj misiji potpore miru Odlučna potpora u Afganistanu, NATO-ovoj operaciji potpore miru KFOR na Kosovu, UN-ovim misijama potpore miru MINURSO u Zapadnoj Sahari, UNIFIL u Libanonu i UNMOGIP u Indiji i Pakistanu, te u EU-ovim operacijama potpore miru EU NAVFOR Somalija – ATALANTA i Triton na Sredozemlju.

Sudjelovanjem u mirovnim misijama i operacijama potpore miru pripadnici Oružanih snaga RH dokazuju svoju profesionalnost

čaju svaku vrstu prijetnji i ugrozaleko od svojih granica.

Od 44 vježbe na kojima su 2015. sudjelovali pripadnici Oružanih snaga RH potrebno je istaknuti tri najznačajnije: međunarodnu vojnu vježbu Combined Resolve IV održanu tijekom svibnja i lipnja u Njemačkoj, u kojoj je sudjelovala Mechanizirana satnija Gardijske motorizirane brigade Hrvatske kopnene vojske s borbenim oklopnim vozilima Patria.

Vježba Trident Juncture 15 održana je tijekom listopada i studenog u Španjolskoj. Prevoženje naših snaga i sredstava na najveću vojnu vježbu NATO saveza u zadnjih

od 250 naših pripadnika s borbenim oklopnim vozilima Patria na velikoj međunarodnoj vojnoj vježbi Anakonda 16 u Poljskoj, netom održano 22. izdanje domaće PZO vježbe Štit 16, vježbu ocjenjivanja spremnosti deklariranih snaga za Borbenu skupinu EU-a Spremnost 16, vježbe kojima će se Obalna straža RH uvježbavati u procedurama na moru – Prstac 16 i Jadran 16, te NATO-ove vježbe na kojima ćemo imati nešto manji broj sudionika. Iznimno sam zadovoljan sudjelovanjem Oružanih snaga na vježbama i u međunarodnim operacijama čime se potvrđuje razina oспособljenosti za provedbu zadaća. ■

VOJNI POLIGON "EUGEN KVATERNIK"

Na vježbi Spremnost 16 provedeno je ocjenjivanje deklariranih snaga za pojačane NATO-ove Snage brzog odgovora u 2017. u kojem je sudjelovao Vod Vojne policije iz Pukovnije Vojne policije, Special Operations Task Unit (SOTU) iz Zapovjedništva specijalnih snaga i Civil-Military Cooperation (CIMIC) tim iz Hrvatske kopnene vojske te 2. mehanizirana satnija za Bojnu grupu mehaniziranog pješaštva II HKoV-a sukladno zahtjevima Ciljeva sposobnosti...

VJEŽBA SPREM

pukovnik
Radu Poppa
senior NATO
MONITOR

Senior NATO MONITOR pukovnik Radu Poppa istaknuo je tijekom provedbe vježbe Spremnost 16 kako Savezničko kopneno zapovjedništvo (LANDCOM) od svojeg formiranja ima zadaću omogućivati da NATO očuva sposobnosti i interoperabilnost kopnenih snaga stečene naporima u borbenim operacijama zadnjih godina. LANDCOM stoga nudi eksperitizu u cilju spremnosti, razine sposobnosti i standardizacije snaga NATO-ovih i kopnenih snaga, uključujući i ocjenjivanje te certifikaciju. Također, LANDCOM imenuje monitore koji nadgledaju i prate ocjenjivački proces kako bi se stvorili uvjeti da se vojne sposobnosti svih postrojbi koje su matične zemlje deklarirale za NATO provjeravaju ujednačenim NATO-ovim standardima, dodaо je pukovnik Poppa. "Na vježbi Spremnost 16 tijekom koje su ocjenjivane postrojbe OSRH bio je prisutan tim NATO-ovih monitora, a njihova je zadaća bila lakša s obzirom na to da su kopnene snage OSRH upoznate s NATO-ovim sustavom ocjenjivanja CREVAL koji se u Hrvatskoj provodi od pristupanja NATO-u 2009. godine. Spremnost 16 organizirana je kao složena vježba u kojoj se obuka i ocjenjivanje niza kopnenih postrojbi OSRH provode kombinirano kako bi se ispunili kriteriji ocjenjivanja borbene spremnosti. Vrijeme i napor koji su sudionici uložili u uspjeh vježbe te njihova profesionalnost dokaz su predanosti OSRH u ispunjavanju zadaća u okviru NATO saveza," zaključio je na kraju vježbe pukovnik Radu Poppa.

Na vježbi Spremnost 16 održanoj od 9. do 11. svibnja na vojnom poligonu "Eugen Kvaternik" na Slunju provedeno je ocjenjivanje deklariranih snaga za pojačane NATO-ove Snage brzog odgovora (Enhanced NATO Response Force/ Very High Readiness Joint Task Forces – eNRF/VJTF 2017) u kojem je sudjelovao Vod Vojne policije iz

Pukovnije Vojne policije, Special Operations Task Unit (SOTU) iz Zapovjedništva specijalnih snaga i Civil-Military Cooperation (CIMIC) tim iz Hrvatske kopnene vojske. Provedeno je također ocjenjivanje 2. mehanizirane satnije za Bojnu grupu mehaniziranog pješaštva (BGMP) II HKoV-a sukladno zahtjevima Ciljeva sposobnosti. Vježba na zemljишtu (VNZ) temeljila se na realnim scenarijima mogućih situacija u provedbama operacija potpore miru

(Peace Support Operations), kao i operacija odgovora na krize (Crisis Response Operations) pri-ljkom eventualnog angažiranja snaga za eNRF u 2017., odno-sno 2. mehanizirane satnije za BGMP II. Zahtijevane sposobnosti sastavnica Oružanih snaga koje je ocjenjivao ocjenjivački tim Glavnog stožera OSRH za eNRF 2017. bile su brojne. Vod VP-a tako je demonstrirao sposobnosti za provođenje vojno-policajskih operacija (operacije potpore mobilnosti, sigurno-

Lada PULJIZEVIĆ, snimio Tomislav BRANDT

NOŠT 16

Umjesto dosadašnjih Snaga brzog odgovora (NATO Response Force – NRF) NATO predviđa pojačani NRF, odnosno enhanced NRF. Vrijednost pojačanog NRF-a leži u ponovnom utvrđivanju strateškog kontinuuma u odvraćanju protivnika NATO-a. Istaknutu ulogu u tome imaju Združene namjenski organizirane snage vrlo visoke spremnosti (Very High Readiness Joint Task Forces – VJTF) s kategorijom spremnosti (readiness) i mogućnošću reakcije (responsiveness) gdje se planira sudjelovanje ocijenjenih sastavnica tijekom 2017., dok će 2016. i 2018. biti u sastavu Inicijalne grupe pratećih snaga (Initial Follow-on Forces Group – IFFG).

VOJNI POLIGON "EUGEN KVATERNIK"

brigadir Mijo Kožić, čelnik ocjenjivačkog tima GS OSRH

"Spremnost sastavnica OSRH za IFFG/VJTF definira se kao 'odgovarajuće sposobnosti i snage koje su uvježbane, interoperabilne, razmjestive i mogu biti održavane u odgovarajućim operativnim strukturama i grupacijama u odgovarajućoj razini spremnosti za pokret da bi odgovorile na zahtjeve Saveza na pravodoban, odgovarajući i kredibilan način u svrhu osiguranja saveznika, odvraćanja protivnika i mogućnošću odgovora na sve neplanirane situacije koje se mogu dogoditi," rekao je brigadir Mijo Kožić, čelnik ocjenjivačkog tima GS OSRH. "VJTF je zamišljen kao stalna, stoeća snaga koja se sastoji od multinacionalne kopnene postrojbe razine brigade, pojačanih pomorskih snaga, združenih zračnih snaga te robusnih specijalnih i logističkih sposobnosti. Sve snage NATO-a, među njima i sastavnice OSRH koje će participirati u VJTF-u, služit će kao kredibilna vojna sila s mogućnošću slanja nedvojbene poruke o savezničkoj zajedničkoj odlučnosti koja će u tom smislu pridonijeti efektu odvraćanja protivnika i osiguranja saveznika," zaključio je brigadir Kožić.

sne operacije i dr.) u svrhu potpore nadređenog zapovjedništva. SOTU tim demonstrirao je sposobnosti za provođenje izravnih akcija, vojne pomoći i specijalnog izviđanja. CIMIC tim demonstrirao je sposobnosti za provođenje operacija civilno-vojne suradnje kontinuiranom prosudbom civilnog okružja i sudionika, savjetovanjem zapovjednika o civilnom okružju, uspostavljanjem suradnje s civilnim akterima u području operacije u potpori zapovjednikove misije, učinkovitim pregovaranjem i medijacijom te izradom CIMIC prosudbe i projekta.

Pripadnici 2. mehanizirane satnije bojne Gromovi su u sklopu ocjenjivanja spremnosti po CREVAL-u za Borbenu grupu mehaniziranog pješaštva nakon ocjenjivanja Field Evaluation imali ocjenjivanje satnije u provedbi

napadnih operacija te provedbi operacija stabilnosti – osiguranju baze, provedbi ophodnji i sl. Na vježbi Spremnost 16 bili su i NÁTO MONITOR-i iz NÁTO-ova Zapovjedništva Allied Land Command (LANDCOM) iz Izmiria, Turska, i to Senior NÁTO MONITOR pukovnik Radu Poppa iz Rumunjske, pukovnik Marco Locati iz Italije i pukovnik Atanas Lefterov iz Bugarske. Pratili su i nadzirali rad ocjenjivačkih timova GS OSRH i HKoV-a te su svojim supotpisom na završnim ocjenama potvrđili da je ocjenjivanje provedeno prema svim zahtijevanim NÁTO-ovim Standardima snaga Savezničkog zapovjedništva za operacije (ACO Forces Standards), kao i da su poštivane sve procedure, metodologija te način izračuna završne ocjene. ■

satnik Danijel Krišto, voditelj pododsjeka S3 2. mehanizirane bojne Gromovi GMTBR-a

Na vježbi Spremnost 16 ocjenjivala se spremnost 2. mehanizirane satnije za Borbenu grupu mehaniziranog pješaštva. Tijekom ocjenjivanja Field Evaluation ocjenjujemo Satniju u provedbi napadnih operacija te operacija stabilnosti, a dio Satnije imat će zadaće Snaga brzog odgovora.

Obučni ciklus Satnije počeo je u srpnju 2015. i obuhvatilo je brojne pojedinačne obuke, obuke posada, timova i desetina. Obučavali smo vodove, proveli smo bojna gađanja desetina, vodova, kao i bojno gađanje cijele Satnije uz potporu minobacača 82 i 120 mm. Sve je to prethodilo ocjenjivanju po CREVAL-u. Mogu reći da sam iznimno zadovoljan radom i zlaganjem naših vojnika, dočasnika i časnika.

Stela MARŠIĆ, foto: OSRH

GORNJA STUBICA

RUDOLF PEREŠIN SVOJIM JE SUDJELOVANJEM U OPERACIJI BLJESAK POKAZAO KAKO SE VOLI I BRANI SVOJU DOMOVINU, ISTAKNUO JE IZASLANIK PREDSJEDNICE RH UMIROVLJENI GENERAL JOSIP ČULETIĆ

DEVETNAESTI SUSRETI ZA RUDIJA

Izaslanik ministra obrane RH pomoćnik ministra za materijalne resurse Zdravko Jakop podsjetio je na riječi Rudolfa Perešina: "Ja sam Hrvat i neću i ne mogu pucati na Hrvate!" Istaknuo je kako upravo svojim djelima veliki ljudi postaju uzori, junaci

Tradicionalna manifestacija XIX. Susreti za Rudija, u spomen na poginulog pilota Hrvatskog ratnog zrakoplovstva i protuzračne obrane stozernog brigadira Rudolfa Perešina, održana je 7. i 8. svibnja u Gornjoj Stubici pod pokroviteljstvom predsjednice Republike Hrvatske, gradonačelnika Grada Zagreba i Gradske skupštine Grada Zagreba. Vrijence i svijeće na spomen-obilježje tom su prigodom položila brojna izaslanstva u nazočnosti pripadnika Počasno-zaštitne bojne. Izaslanik predsjednice Republike umirovljeni general Josip Čuletić naglasio je kako je potrebno vratiti se u '91. godinu da bismo u potpunosti shvatili veličinu i značaj Rudijevih pothvata. "Tri su događaja utjecala na spoznaju što se te godine uistinu događalo u Republici Hrvatskoj: napadi na Vukovar, Dubrovnik i Rudijev prelet MiG-om u Austriju. Nakon Rudijeva preleta i izjave da ne želi pucati na svoj narod mijenja se javno mnjenje u korist Hrvatske. Za sponzana istine o Domovinskom ratu Rudi je napravio

više od mnogih diplomatskih poteza," istaknuo je Čuletić. Naglasio je također kako je Rudolf Perešin sudjelovanjem u operaciji Bljesak pokazao kako se voli i brani svoju domovinu. Izaslanik ministra obrane RH pomoćnik ministra za materijalne resurse Zdravko Jakop podsjetio je na riječi Rudolfa Perešina: "Ja sam Hrvat i neću i ne mogu pucati na Hrvate!" Istaknuo je kako upravo svojim djelima veliki ljudi postaju uzori, junaci. "Svojim nesebičnim životom Rudolf Perešin učio nas je kako svatko od nas, u teškim i neizvjesnim vremenima borbe za opstojnost i slobodu Hrvatske, treba dati svoj doprinos, treba se odazvati pozivu domovine," naglasio je pomoćnik ministra dodavši kako danas, 21 godinu od posljednje Rudijeve zadaće, možemo biti sretni kad vidimo kako i dalje živi sjećanje na velikog čovjeka. Izaslanik načelnika Glavnog stožera OSRH zapovjednik HRZ-a i PZO-a brigadni general Miroslav Kovač podsjetio je na hrabrost i požrtvovnost Rudolfa Perešina te istaknuo: "Svi mi koji smo

imali privilegiju poznavati Rudija svjesni smo vrijednosti njegovih vojnih pothvata, i preleta MiG-om u Klagenfurt, i provođenja zadaća tijekom najtežih dana Domovinskog rata. Činio je to bez kalkulacija, profesionalno i srčano, imajući na umu dobrobit svoje obitelji, svojih kolega i domovine kojoj pripada. Stoga ovom prigodom posebno zahvaljujem svima koji nastoje da sjećanje na život i postignuća Rudolfa Perešina nikad ne izbjegli," zaključio je general Kovač. U sklopu ovogodišnje manifestacije, koja se održava devetnaestu godinu zaredom, u župnoj crkvi sv. Jurja u Gornjoj Stubici služena je misa, a održan je i malonogometni turnir i Memorijalna utrka Rudolfa Perešina. U sportskim natjecanjima sudjelovale su i dvije malonogometne ekipe te četiri trkača HRZ-a i PZO-a, pri čemu je jedna od ekipa HRZ-a i PZO-a osvojila treće mjesto. U poslijepodnevnim satima održan je letački program u kojem su sudjelovali i zrakoplovi HRZ-a i PZO-a: Akrobatska grupa "Krila Oluje", školski avion ZLIN 242, borbeni avion MiG-21 i višenamjenski helikopter Mi-171Sh iz kojeg

su iskočila četiri padobranca Zapovjedništva specijalnih snaga. Atraktivnosti programa pri-donjelo je i sudjelovanje mađarskog aviona JAS-39 Gripen te slovenskog Pilatusa PC-9. U organizaciji Zagrebačkog zrakoplovno-tehnič-kog saveza Rudolfa Perešina održana je i Mala škola zrakoplovstva za učenike osnovnih škola u kojoj su se mogli upoznati s pozivom vojnog pilota te isprobati leterenje na računalnom simulatoru. ■

• ESKADRILA HELIKOPTERA 93. ZB

SPOSOBNOST LETENJA S

Leida PARLOV, snimio Tomislav BRANDT

PLANINSKOG NVG OPREMOM

PILOTI ESKADRILE HELIKOPTERA SAMOSTALNO SU, ZAHVALJUJUĆI ISKUSTVU I VELIKOM BROJU NVG SATI NALETA, PROVELI OBUKU I USVOJILI SPOSOBNOST PLANINSKOG LETENJA S NVG OPREMOM ZA NOĆNO LETENJE. PLANINSKO LETENJE, POSEBNO U NOĆnim UVJETIMA I S NVG OPREMOM, ZA HELIKOPTERSKE JE POSADE NAJZAHTJEVNIJI I NAJTEŽI OBLIK LETENJA. U SAMO TRI MJESECA U ESKADRILI SU OSMISLILI I PRIPREMILI PLAN I PROGRAM TE POČELI PROVODITI OBUKU...

Nakon što su se piloti i nastavnici letenja Eskadrile helikoptera 93. zb tijekom 2010. uz pomoć američkih instruktora osposobili za temeljno i napredno letenje s naočalama za noćno gledanje (*Night Vision Goggles – NVG*) te dobili licenciju za instruktore, u Eskadrili su učinili još jedan značajan iskorak kad je riječ o NVG letenju. Piloti te Eskadrile samostalno su, zahvaljujući iskustvu i velikom broju NVG sati naleta, proveli obuku i usvojili sposobnost planinskog letenja s NVG opremom za noćno letenje. Planinsko letenje, posebno u noćnim uvjetima i s NVG opremom, za helikopterske je posade najzahtjevniji i najteži oblik letenja. U samo tri mjeseca u Eskadrili su osmislili i pripremili plan i program te počeli provoditi obuku za letenje s NVG opremom u planinskim uvjetima. Obuku su najprije prošli iskusniji piloti s najvećim NVG naletom u Eskadrili, a zatim je počela obuka ostalih pilota nastavnika letenja. "Cilj je," kaže nam zapovjednik Eskadrile helikoptera bojnik Kre-

šimir Ražov, "sve pilote obučiti za ovaj oblik letenja koji je najviša razina napredne obuke s naočalama za noćno gledanje."

SPECIFIČNOSTI PLANINSKOG LETENJA

Ospozobljenost za NVG letenje, posebno u planinskim uvjetima, jedna je od najvažnijih sposobnosti zrakoplovstva kad je riječ o pilotima helikoptera. "Protivniku prilazite potpuno neprimjetno i za razliku od njega vi imate uvid u cijelokupnu situaciju. Možete mu se potpuno približiti a da pritom ostanete neprimijećeni te obaviti zadaću. To u taktičkom smislu posadama koje lete daje dodatnu sigurnost i samopouzdanje. Protivnik i kad vas čuje ne može vas locirati. Buka, pogotovo noću, stvara dodatnu konfuziju jer se širi na sve strane, a u noćnim uvjetima zbog gustoće zraka još brže nego danju. Nebrojeno smo puta tijekom uvježbavanja sletjeli kraj "žive mete" na zemlji na istom terenu, a da "meti" ni u toj blizini nije bilo moguće odrediti pravac i poziciju gdje smo sletjeli," objašnjava bojnik Ražov. Leti se isključivo nisko, najčešće u različitim modovima brišućeg letenja (*Terrain Flight-Low Level, Contour Flight i Nap-of-the-earth*). Ono što planinsko letenje čini posebno složenim specifičnostima su određivanja brzine i smjera vjetra, privjetrinskih i zavjetrinskih valova itd. Potrebno je prilagoditi se zakonitostima orografskog strujenja zraka u odnosu na smjer i brzinu strujenja zraka te imati na umu dodatne specifičnosti svake planinske orografije neovisno o tome je li riječ o vrhovima, grebenima ili letenju unutar planinskog masiva, usjecima, kanjonima itd. Nakon proučene opširne literature o specifičnostima planinskog letenja potrebno je i dugogodišnje letačko iskustvo u planinskom okruženju. Kad se dodaju NVG uvjeti stvar postaje još složenija. Naime, u NVG uvjetima u različitim postotcima ilumina-

• ESKADRILA HELIKOPTERA 93. ZB

cije Mjeseca uvjeti se mijenjaju što prilaz na vrh i ulazak u specifična planinska područja dodatno otežava. Sve to ovisi o iluminaciji, azimutu i elevaciji Mjeseca. Pozicija, kut i jakost osvjetljenja Mjeseca uvelike određuju uvjete planinskog letenja i to mora biti točno proračunano u vrijeme kad se stvarno nalazite u određenim pozicijama planinskog okoliša te duljinom zadržavanja na tim pozicijama – morate znati što možete očekivati u odnosu na kretanje Mjesečevih sjena koje prekrivaju planinske lance te u kojem će trentku na kojim pozicijama imati zahtijevanu minimalnu ili maksimalnu vidljivost potrebnu za izvršenje zadaće. Prilazi i slijetanja uvježbavani su na vrhovima i grebenima Velebita (Sv. brdo i Vaganski vrh) te unutar Velebita (Veliko Rujno i kanjon Paklenice – Anića kuk...) i na većini točaka na kojima su i danju iznimno složeni uvjeti za prilaz i slijetanje.

Da bi se pristupilo planinskom letenju u NVG uvjetima, moraju se sviadati brojni složeni manevri i procedure u sklopu napredne obuke s NVG-om te usvojiti opširna teorijska znanja. Bitan je i međusobni rad posade (*Multi Crew Coordination – MCC*) kao i specifično manipuliranje opremom u helikopteru prilikom redovitih i izvanrednih postupaka i otkazivanja *blind cockpit* gdje pilot mora opipom, bez gledanja, na vrijeme i bez pogreške, uključivati i isključivati sve bitne osigurače i prekidače.

Za dostizanje tih sposobnosti potrebno je iskustvo i velik broj sati naleta, što imaju piloti u Eskadrili helikoptera, pa su se stoga i mogli ospasobiti za obuku pilota i instruktora NVG letenja. Jedan je od njih i satnik Rajko Rafael Boban koji kaže: "NVG letenje daje potpuno novu dimenziju noćnom letenju. Prije noću nismo mogli letjeti niže od 1000 stopa, a s NVG-om sve se svodi na to da se leti u brišućem letenju i jako nisko. Letite iznad šume i spustite se između stabala gdje nitko ne bi mogao ni pomisliti da će netko doći. To je sposobnost više koju smo usvojili u Eskadrili helikoptera. Teško ste uočljivi, a sve možete odraditi kao u dnevnom letenju. Sve se može odraditi i na svako se mjesto može doći. To je prednost NVG letenja."

Protivniku prilazite potpuno neprimjetno i za razliku od njega vi imate uvid u cijelokupnu situaciju. Možete mu se potpuno približiti a da pri tom ostanete neprimjećeni te obaviti zadaću. To u taktičkom smislu posadama koje lete daje dodatnu sigurnost i samopouzdanje. Protivnik i kad vas čuje ne može vas locirati. Buka, pogotovo noću, stvara dodatnu konfuziju jer se širi na sve strane, a u noćnim uvjetima zbog gustoće zraka još brže nego danju.

"Načinom na koji pristupamo provođenju obuke, razvojem mentaliteta i kulture sigurnosti letenja koje stvaramo u ovoj Eskadrili, uspjeli smo i uspijevamo obuku podizati na sve veću razinu te smo u stanju odradivati sve zadaće koje će se od nas tražiti," ističe zapovjednik Eskadrile helikoptera bojnik Krešimir Ražović

"NVG letenje daje potpuno novu dimenziju noćnom letenju," kaže jedan od instruktora satnik Rajko Rafael Boban

Ono što planinsko letenje čini posebno složenim specifičnosti su određivanja brzine i smjera vjetra, privjetrinskih i zavjetrinskih valova itd. Potrebno je prilagoditi se zakonitostima orografskog strujenja zraka u odnosu na smjer i brzinu strujenja zraka te imati na umu dodatne specifičnosti svake planinske orografije neovisno o tome je li riječ o vrhovima, grebenima ili letenju unutar planinskog masiva, usjecima, kanjonima itd.

NAJAVAŽNJE JE OSTATI U TRENAŽI

Dosad su u Eskadrili ostvarili zavidan broj sati naleta s NVG opremom, a obuku su posebno intenzivirali od početka ove godine. Zadnja tri mjeseca svaku su noć u zraku. Provode razne oblike obuke, trenažu i obuku učenika letača koje obuhavaju za pilote helikoptera HRZ-a i PZO-a. Redovito lete i s dva i više helikoptera Bell 206 B. "Kod NVG letenja," napominje bojnik Ražov, "najvažnije je ostati u trenaži."

Osim što svakodnevno provode razne oblike napredne obuke s NVG-om, u Eskadrili helikoptera uspješno su završili i obuku 20. naraštaja učenika letača na helikopteru Bell 206BIII s nacicalama za noćno gledanje. Ovo je drugi naraštaj koji je u sklopu obuke za pilote helikoptera kao jedan od razdjela imao i temeljnu obuku noćnog letenja uz pomoć NVG-a. Temeljna obuka obuhvaća osnovno letenje (školski krugovi, manevri u pilotičkim zonama, odlazak na rute sa slijetanjima na nepripremljene terene...) s prilagodbom na novi sustav i uvjete letenja. Obučeni su za manipuliranje NVG opremom i njezino korištenje u osnovnim zadaćama. Vojnik Juraj Vukovojac Dugan, učenik letač u Eskadrili helikoptera, kaže kako je letenje s nacicalama

za noćno gledanje zanimljivo i izazovno te da zahtijeva puno više priprema nego dnevno. "S NVG-om se vidi puno više detalja, zanimljivije je jer se može letjeti niže. Teže je procijeniti dubinu, ali to se dosta brzo svlada," rekao nam je. Zadovoljan je što je NVG letenje dio obuke u Eskadrili: "Imamo već 200 sati naleta na helikopteru, prošli smo cijelokupnu obuku i mislim da je upravo NVG letenje korak dalje koji smo morali napraviti u obuci u Eskadrili helikoptera." Poručnik Tomislav Baturna, nastavnik letenja u Eskadrili, zadovoljan je kako učenici letači svladavaju obuku iz NVG letenja: "Treba se naviknuti odrediti visinu

jer stječu novo iskustvo i dodatno samopouzdanje. Nastojimo obuku učiniti što realističnijom u odnosu na buduće zadaće i misije, ali mora biti i zahtjevna kako bi na višu razinu podignula sve naše letačke sposobnosti i vještine. Na temelju nastavnicičkog iskustva u obuci, pokazalo se da nakon obuke ili trenaže u NVG uvjetima, što je vrlo zahtjevno jer piloti koriste svoje maksimalne mentalne i fizičke kapacitete, povratkom u tzv. normalne uvjete dnevnog letenja odmah na individualnoj razini učavamo osjećaj lakoće izvođenja i najzahtjevnijih elemenata leta, zapravo smo unaprijedili svoje opće letačke sposobnosti," kaže bojnik Ražov te dodaje: "Načinom na koji pristupamo provođenju obuke, razvojem mentaliteta i kulture sigurnosti letenja koje stvaramo u ovoj Eskadrili, uspjeli smo i uspijevamo obuku podizati na sve veću razinu te smo u stanju odraditi sve zadaće koje će se od nas tražiti." ■

Da bi se pristupilo planinskom letenju u NVG uvjetima, moraju se svladati brojni složeni manevri i procedure u sklopu napredne obuke s NVG-om te usvojiti opširna teorijska znanja. Bitan je i međusobni rad posade kao i specifično manipuliranje opremom u helikopteru prilikom redovitih i izvanrednih postupaka i otuzakzivanja blind cockpita gdje pilot mora opipom, bez gledanja, na vrijeme i bez pogreške, uključivati i isključivati sve bitne osigurače i prekidače.

E SKADRILA AVIONA 93. ZB

POLAZNICI 22. NARAŠTAJA VOJNIH PILOTA IZVELI SU PRVE SAMOSTALNE LETOVE NA AVIONU ZLIN 242 L. VODITELJ OBUKE BOJNIK VJEKOSLAV PAVLOVIĆ IZRAZIO JE ZADOVOLJSTVO TE REKAO DA IM SAMOSTALNI LET U VELIKOJ MJERI PRUŽA OSJEĆAJ VEĆE SIGURNOSTI I SAMOPOUZDANJA TE JE MOTIVATOR ZA NASTAVAK LETAČKE OBUKE...

U Eskadrili aviona 93. zrakoplovne baze HRZ-a i PZO-a u vojarni "Zemunik" polaznici 22. naraštaja hrvatskih vojnih pilota izveli su prve samostalne letove na avionu ZLIN 242 L.

Samostalnim letovima prethodili su kontrolni letovi kao zadnja provjera prije "samostalaca" koji je važan korak u nastavku obuke za vojne pilote.

"Tek sam u komunikaciji s kontrolom leta postala svjesna da sam sama u kabini aviona. Trenutak kad se odvojite od piste i počnete samostalno palicom upravljati avionom i kad nakon leta dodirnete pistu pri slijetanju neopisiv je. Let koji se pamti za svagda, let kojim spoznaš kako avion 'radi' dok njim upravljaš i on te sluša. Ovaj sam let čekala još od selekcije. Tri godine, ali isplatilo se," rekla nam je studentica treće godine aeronautike kadetkinja Anamaria

Ćurković ne skrivajući zadovoljstvo. Rezultati koje postiže tijekom školovanja impresivni su. "Moram dati najbolje od sebe. Da opravdam sve što se ulaže u nas." Ljubav prema leteriju? "Ta se ljubav rodila davno. Prije nego sam pošla u vrtić." Anamaria je iz Zadra. Išla je na sve dane otvorenih vrata u 93. zb i neprestano govorila da će biti pilot. Mislili su da su to djeće maštarije. Ali, bili su u krivu. "Kad poletim osjećam se slobodno," kaže nam, ali i dodaje kako nema opuštanja.

Vojnik Saša Pelc obavljao je prije selecijskog letenja tijekom vojničke karijere poslove zrakoplovnog tehničara, a na selekciju je stigao iz postrojbe Vojne policije. "Dosad sam na zemlji proučavao avione, no sad u zraku pilotiram i učim se letenju. Doći do prvog samostalnog leta je uspjeh, no tek jedan od koraka na našem putu jer

PRVI SAMOSTALNI LET

slijede nove misije i izazovi. Svaki je let važan i stepenica više prema krajnjem cilju," rekao je vojnik Pelc koji je, kaže, odavno vjerovao da će biti pilot, a sad mu se pružila prilika. Međutim, unatoč velikoj želji i čvrsto postavljenom cilju, Saša je realan. Pred njim je duga i složena obuka, a svaki njezin razdjel može se pasti i svaki je let jednak bitan. No, ipak je sad korak bliže svojem cilju da postane vojni pilot, a samopouzdanja mu ne nedostaje.

Jedan je od učenika letača koji su izveli prvi samostalni let poručnik Marko Božić. Prije leta rekao nam je da se osjeća sigurnim jer inače ne bi ni išao letjeti. "Sviđa mi se poziv pilota i nadam se da će se moja očekivanja ispuniti. Naravno, do kraja obuke treba još puno truda i rada."

Svaki su pokret pilota u zraku tijekom samostalnog

Leida PARLOV, snimio Tomislav BRANDT

LNI LETOVI

leta pratili nastavnici letenja. Svi dijelovi leta, od pokretanja motora aviona ZLIN 242 L, izlaska na prilaz, polijetanja, formiranja školskog kruga, motrenja te završnog prilaza za slijetanje i produžavanje u novi školski krug, tijekom priprema detaljno su razrađeni.

Natporučnik Renato Radovanović, jedan od nastavnika letenja, zadovoljan je: "Lijep je osjećaj da nekog naučite da može samostalno letjeti. Dosad su se pokazali dobrima, ali čeka ih još žešća obuka."

Voditelj obuke 22. naraštaja vojnih pilota bojnik Vjekoslav Pavlović izrazio je zadovoljstvo dosadašnjim tijekom obuke te rekao kako im samostalni let u velikoj mjeri pruža osjećaj veće sigurnosti i samopouzdanja te je motivator za

nastavak letačke obuke. "Zahvaljujući predanom radu nastavnika letenja svi su polaznici dostigli predviđene standarde koji im omogućuju uspješno svladavanje programa letačke obuke. Moram naglasiti da je ovo tek početak i da još puno rada i truda te, naravno, letenja stoji pred ovim mladim ljudima. Odgovorni su, zadaće shvaćaju ozbiljno, predani su radu te sam siguran da, ako nastave kvalitetno i sustavno raditi kao dosad, uspjeh neće izostati," istaknuo je bojnik Pavlović. Ono što ih očekuje jesu složenije faze letačke obuke koje uključuju akrobatsko, navigacijsko i grupno letenje. ■

"Tek sam u komunikaciji s kontrolom leta postala svjesna da sam sama u kabini aviona. Trenutak kad se odvojite od piste i počnete samostalno palicom upravljati avionom i kad nakon leta dodirnete pistu pri slijetanju neopisiv je. Let koji se pamti za svagda, let kojim spoznaš kako avion 'radi' dok njim upravljaš i on te sluša. Ovaj sam let čekala još od selekcije. Tri godine, ali isplatilo se," rekla je Anamaria Ćuković.

A soldier in camouflage gear and helmet, wearing a communication device, stands in a field holding a rifle. Another soldier is visible in the background.

HRVATSKA OBRAMBENA INDUSTRIJA

DOPRINOS
PREPOZNATLJIVOSTI
OSRH

Domagoj VLAHOVIĆ, snimio Tomislav BRANDT

KROKO JE UVELIKE RASTAO KAKO JE RASLA SURADNJA S MORH-om I OSRH I TO TRAJE VEĆ DUGO, OD DOMOVINSKOG RATA. A JOŠ 2001. POČEO JE RAZVOJ BORBENIH ODORA SVE DO DANAŠNJIH DIGITALKI S HRVATSKOM ŠAROM, ČIME SU SE ZAHUKTALI I IZVOZNI USPJESI. I SADA SE RADU NA ZANIMLJIVIM INOVACIJAMA KOJE SU HRVATSKOM VOJNIKU PREDSTAVLJENE U POGONIMA TVRTKE...

Prije dva mjeseca u hrvatskim je medijima objavljena već uobičajena vijest za početak aktualne godine: MORH je 4. travnja potpisao ugovore s hrvatskim proizvođačima vojne opreme koji izrađuju i opremanju Oružane snage RH nizom proizvoda i usluga, od prehrane i osiguranja, preko donjeg rublja, sve do generalne revizije tenkova. Što se tiče odora, po kojima su hrvatski vojnici prepoznatljivi i u svijetu, opet je među potpisnicima na čelu Zajednice proizvođača istaknuta bila tvrtka Kroko proizvodnja i razvoj d. o. o. "Ugovori koji se sklapaju temeljem višegodišnjeg Okvirnog sporazuma koji imamo s MORH-om uvijek dolaze relativno rano u godini, to nam olakšava funkciranje tako da ih odmah nakon sklapanja možemo procesuirati, naručiti materijale, pripremiti sve što je potrebno i nastaviti s proizvodnjom," objašnjava nam naš sugovornik Ivan Marenić, direktor komercijale i marketinga Kroka u pogonima tvrtke u Svetom Ivanu Zelini te ističe da je Ministarstvo obrane u politici planiranja i razrade kompletnje javne nabave primjer među tijelima državne uprave. Iste riječi hvale ima i suradnja s krajnjim korisnicima, hrvatskim vojnicima koji Krokovu odoru nose u svim dijelovima svijeta, u raznim međunarodnim stožerima, misijama, vježbama i predstavnistvima. Informacije hrvatskih vojnika su dragocjene, no nema anketnih lista. "Papir ne može dočarati ono što želimo saznati. Razgovor s krajnjim korisnicima i njihova iskustva te informacije s terena nezamjenjivu su," iako su odore i pripadajuća oprema često subjektivna kategorija, razni vojnici imaju razne želje

i načine gdje, primjerice, žele držati spremnike svoje puške.

POTPUNI MAKEOVER

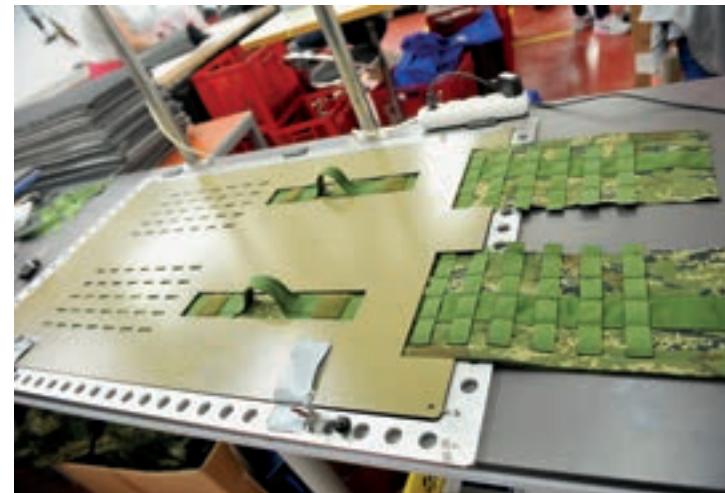
Kvalitetna je suradnja tradicionalna: Kroko je uvelike rastao kako je rasla suradnja s MORH-om i OSRH i to traje već dugo, od Domovinskog rata. A još 2001. počeo je razvoj borbenih odora sve do današnjih digitalki s hrvatskom šarom. Počelo je s pustinjskom inačicom koju su naši vojnici nosili u ISAF-u, nastavilo se s onom najbrojnijom zelenom, a završilo s plavom mornaričkom. Domaća referenca i kvaliteta tih odora bile su snažan poticaj i za izvoz, tj. potpuno opremanje Vojske Crne Gore i Kosovskih sigurnosnih snaga te još niz manjih samostalnih i kooperacijskih izvoznih poslova u Njemačku, Švicarsku, Kuvajtu, Saudijsku Arabiju, Južnoafričku Republiku... Zadnji veliki uspjeh zabilježen je nedavno, crnogorska je policija u siječnju predstavila jedinstvenu odoru koja će zamijeniti službenu i radnu, a riječ je o proizvodima za koje je hrvatska tvrtka u potpunosti za tu narudžbu provela istraživanje, razvoj i proizvodnju. Rok isporuke je uskoro, a odore su "potpuni vizualni i tehnološki makeover" za Ministarstvo unutarnjih poslova susjedne države. S obzirom na to da je Hrvatska danas dio Europske unije, tržište za Kroko sve je otvoreno. Izvozne ambicije idu k daljnjem proširenju, upravo je u tijeku veliki međunarodni tender za dio vojne opreme u stranoj zemlji koji traje već 11 mjeseci i provodi se u devet koraka. Sami tijek testiranja proizvoda opisan je na dvadeset stranica.

HRVATSKI PROIZVOD

Kroko je borbena odora hrvatskog vojnika koja osim košulja i hlača uključu-

S pustinjskim odorama i opremom za Afganistan započela je priča s digitalnom šarom na odorama OSRH

Neki dijelovi proizvodnje automatiziraju se novim strojevima, ali tvrtka je ponosna i na spretni rad svojih djelatnica i djelatnika

HRVATSKA OBRAMBENA INDUSTRIJA

je i jakne, naprtnjače, borbene prsluke i specijalno donje rublje, praktički sve što vojnici nose osim kaciga, čarapa, obuće i klasičnog donjeg rublja, gotovo je potpuno hrvatski proizvod. Iz inozemstva, ali isključivo iz renomiranih tvrtki, nabavljaju se samo konci, čičak za oznake i kopče. "Početak je prije desetak godina bio težak kao i svagdje," no Zajednica ponuditelja (Čateks, Odjeća, Šešir, URIHO, te podizvoditelji VARTEKS PRO, Hemco, Konfeks, Štefičar i Krojostil) razvijala se kroz razne modalitete i sad ima jedinstven sustav rada koji "prema našem saznanju odgovara nama kao nositeljima, konfenzionarima i MORH-u kao naručitelju".

Prvi kontingent OSRH kompletno opremljen pustinjskom *digitalkom*, što je bila premijera nove odore, bio je upućen u Afganistan u ljeto 2007., a veliki ugovor koji je podrazumijevao i zelenu inačicu MORH i Kroko potpisali su 13. ožujka 2009. U osnovi jednak, komplet ipak s godinama doživljava modifikacije. "U samoj tkanini bazne specifikacije koje je MORH zahtijevao od samog se početka, osim sitnih dorađa, nisu mijenjale. To se, dakle, odnosi na samu tkaninu, njezin sirovinski sastav, gramažu i posebnu obradu. Znači, baza je od početka bila dobra," navodi Marenić. No, ono što se stalno dorađuje, nekad više a nekad manje, jest kroj.

ODORA ZA SPECIJALCE

I sad djeluje jedna radna skupina koja se bavi daljnjom razradom kroja. U

Usporedba aktualne digitalne šare na odori OSRH (lijevo) i nove Krokove kombinacije digitalne i šare koju uobičajeno nazivamo multicam (desno)

Kroku se nadaju da će, ako ne ove onda 2017. godine, izići s prijedlogom osvježene inačice, s novim dimenzijskim krojevima, raspodjelom džepova, novim materijalima posebice kod jakne, te posebnim rješenjima za postrojbe specijalnih namjena poput Zapovjedništva specijalnih snaga ili Satnije specijalne Vojne policije. Odora za specijalce trebala bi biti najveći iskorak, vizualni, ali prije svega funkcionalni. "Želimo da imaju odoru koja će po svim parametrima biti mnogo naprednija od klasične. Nije moguće napraviti odoru ili zaštitni prsluk koji bi jednako odgovarali potrebama svih grana i rodova oružanih snaga," nastavlja predstavnik Kroka, dodajući da je takva prilagodba specijalnim

postrojbama aktualnost na svjetskom tržištu.

NOVA GENERACIJA

No, ono što nam je privuklo najveću pažnju tijekom razgovora jest informacija da Kroko razvija novu šaru, novi uzorak za prikrivnu boju odora. I u tvrtki ga nazivaju uzorkom nove generacije, nečim što još nitko u svijetu nije uspio kvalitetno proizvesti: riječ je o kombinaciji digitalne i šare koja je slična MultiCamovoj. Kombinirali bi se sitna pikselizacija uzorka koje vidimo na *digitalkama* i prelijevanje boja unutar jednog oblika što je tipično za rješenje koje je prvi put u svijetu predstavio MultiCam, a danas je sve popularnije. "Nova bi šara trebala uzeti najbolje iz

Proizvodnja anti-riot zaštitne opreme za njemačku policiju snažna je izvozna referenca

Kroko je prilagodljiv raznim željama kupaca, odora ponudena ukrajinskim oružanim snagama ima čak četiri različite inačice

obaju rješenja," objašnjava nam Marenić dok idemo prema showroomu, prostoriji u kojoj imaju izložen najatraktivniji dio svojeg assortimenta. Dakle, novu je šaru ekipa Hrvatskog vojnika prvi put vidjela upravo na eksperimentalnoj odori za specijalce. Naizgled se ne razlikuje od tradicionalne digitalke OSRH, no pridete li bliže primijetit ćete fino prelijevanje boja između piksela. Odora je također opremljena integriranim štitnicima za koljena i laktove, prilagodljivima prema mjerama korisnika, na trupu je u nju integriran pamučni *combat shirt* (borbena majica)...

U EKSPERIMENTALNOJ FAZI

"Vjerujemo da bi hrvatski vojnik s tim inovacijama bio bolje opre-

mljen no ikad prije," kaže nam Ivan Marenić. Ipak, ta je odora i njezine inovacije, a posebno nova šara, još u eksperimentalnoj fazi. Uostalom, riječ je o samo jednoj inačici, ima ih više, a sama hrvatska odora budućnosti ovisit će o eventualnim novim željama, potrebama i narudžbama MORH-a i OSRH. Prava, rigorozna terenska ispitivanja tek predstoje. Ipak, normalno je da se kao primjer za prototip uzimaju upravo aktualne prepoznatljive odore OSRH, iako će i drugi zainteresirani moći dobiti, ako bude potrebno, vlastite inačice. U showroomu smo vidjeli i prijedlog za novu odoru ukrajinskih oružanih snaga u čak četiri razne boje, s uzorkom koji podsjeća na MultiCamov. Mogli su se vidjeti i druge zanimljivosti koje razvija Kroko, primjerice novi borbeni remen za specijalnu policiju MUP-a, ili naprtnjače sa sustavima za raspoređivanje težine na kukove, tj. borbeni remen.

PENTAGONOV PROJEKT

Na kraju smo s domaćinima obišli pogone. Radi se intenzivno, djelatnici i u razvojnom i u proizvodnom dijelu ne skidaju oči s posla, čak i pred novinarom i fotografom. No, zanimljivo je bilo usput saznati da Kroko proizvodi plastične futrole za pištolje HS Producata koje izvozi tvrtka iz Karlovca, vidjeti tehniku njihove izrade koja gotovo podsjeća na ručni rad. Zaista, dobar primjer suradnje dviju renomiranih hrvatskih namjenskih tvrtki. Vidjeli smo i kako se izrađuje i dio anti-riot opreme za njemačku poli-

Dobar primjer suradnje dvaju poznatih imena hrvatske obrambene industrije: u Svetom Ivanu Želini proizvode se plastične futrole za pištolje HS Produkta

U showroomu Kroka vidjeli smo jednu od inačica novih odora koje su još u razvoju. Iako je uzor ovom prototipu sadašnja odora OSRH, primjena u našoj vojsci ovisit će o eventualnim željama, potrebama i narudžbama MORH-a i OSRH

HRVATSKA OBRAMBENA INDUSTRIJA

Prošlogodišnji mimohod OSRH bio je dobar pokazatelj dosadašnje suradnje Kroka i OSRH

ZAŠTITNI PRSLUCI

"Uvijek ima novih jer tržište stalno traži nešto novo, kupci stalno dolaze s novim idejama i željama za modifikacijama. Barem jedno mjesечно izbacujemo novi prsluk." Podsjetimo, Kroko je krenuo s prslukom M-100, nekad davno namijenjenom hrvatskoj specijalnoj policiji. Najprepoznatljiviji je borbeno-zaštitni M-120. Njega smo u Hrvatskom vojniku predstavili još 2007., prvi je teren okusio u Afganistanu, ali i on je u osnovi ostao isti, temelj za sve buduće prsluke, modificiran uglavnom na ovratniku te zaštiti za nadlakticu. "Iako nije *high-tech*, to je vrlo prilagodljiv prsluk, napravljen tako da mu je moguće prikvačiti bilo kakvu opremu, jednostavan je za kopčanje, džep za ploču standardnih je dimenzija, a uvijek će pružiti vojniku dovoljnu razinu i površinu zaštite," kažu nam u pogonima Kroka.

ciju (štitnici za ruke, noge, laktove), a i nekoliko sasvim novih proizvodnih strojeva.

Budućnost u Kroku već traje, ali ima li i drugih ideja? Primjerice, znamo da Pentagon zajedno sa sveučilišnom zajednicom radi na pametnim odorama i tkaninama koje bi trebale biti pravi senzorski centar na vojniku, prikupljale bi informacije, reguliravaju temperaturu, prikazivale zdravstveno stanje vojnika... Ipak, ne čini se da je to bliska budućnost. "Stalno posjećujemo vojne sajmove, ali još niti na jednom nismo vidjeli konkretno rješenje, konkretni pomak, tj. nešto što bismo stvarno mogli nazvati pametnom odorom. Testiranja su nešto

drugo, no ako rezultata i ima, oni još nisu javno dostupni. Ima zaista dobrih ideja, od bioničkih pomagala za smanjenje umora i povećanje snage, preko prividnog mijenjanja boje odoare ovisno iz kuta iz kojeg se na nju gleda, sve do intervencija na samim materijalima," kažu u Zelinu. Što se tiče Kroka, prošlogodišnji mimohod OSRH u Zagrebu bio je možda i najbolji pokazatelj njihova dosadašnjeg rada i proizvoda. Ipak, ono najbolje, proizvode za budućnost koja je zapravo počela, pokazuju na sajmovima: ASDA-i, Eurosatoryju, DSEI-ju, IDEX-u... I zaista, koliko smo i mi mogli vidjeti tijekom kratkog posjeta, imaju što pokazati! ■

VOJNI VREMENI. OV

Pripremila Petra Kostanjšak

POSTROJAVANJE ZBORA NARODNE GARDE U KRANJČEVICEVOJ

Povijesno postrojavanje Zbora narodne garde na prepunom stadionu NK Zagreb u Kranjčevičevoj ulici u Zagrebu 28. svibnja 1991. slavimo kao Dan Oružanih snaga Republike Hrvatske i Dan Hrvatske kopnene vojske. Zbor narodne garde bio je naziv za profesionalnu, uniformiranu, oružanu formaciju vojnog ustroja za obavljanje obrambeno-redarstvenih dužnosti u Republici Hrvatskoj, prethodnicu Hrvatske vojske. Naime, 18. travnja 1991. donesen je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o unutarnjim poslovima na temelju kojeg je donesena Odluka o ustrojavanju Zbora narodne garde (ZNG), profesionalno oružane postrojbe s obrambenim i redarstvenim zadaćama. Do kraja svibnja ustrojene su prve četiri djetaljne (A) brigade ZNG-a koje su svečano prisegu domovini položile 28. svibnja. Tog su dana prvi na stadion izšli sinjski alkari, a za njima predstavnički odredi postrojbi ZNG-a RH. Postrojbe su nakon prisege od prvog hrvatskog predsjednika dr. Franje Tuđmana primile svoje prve zastave.

PRIJE 25 GODINA

28. SVIBNJA
1991.

PRIJE 21 GODINU

30. SVIBNJA
1995.

PRVI VOJNI MIMOHOD NA JARUNU

Prvi vojni mimohod održan je povodom Dana državnosti 30. svibnja 1995. na zagrebačkom Jarunu. Bio je to velik mimohod, organiziran u jeku ratne agresije na Hrvatsku, a održavao se između dviju pobjedničkih oslobođilačkih operacija: Bljeska i Oluje. Trebao je pokazati vrhunsku uvježbanost i koordinaciju Hrvatske vojske i prikazati što će se sve okrenuti protiv tadašnjeg neprijatelja.

HRVATSKA U PARTNERSTVU ZA MIR

Institucionalizacija odnosa Republike Hrvatske i NATO saveza započinje ulaskom RH u program Partnerstvo za mir. Hrvatska je u ožujku 1996. predala ponudu za članstvo, primljena je 25. svibnja 2000. kao 26. članica programa, a napustila ga je 1. travnja 2009. kad je postala članica NATO-a. Partnerstvo za mir je vojno-politički program koji je NATO pokrenuo u siječnju 1994. radi uspostavljanja suradnje sa zemljama srednje i istočne Europe.

PRIJE 16 GODINA

25. SVIBNJA
2000.

PRIJE 8 GODINA

29. SVIBNJA
2008.

ISPRAĆAJ 1. KONTINGENTA U MISIJU UNDOF

U misiju UNDOF na Golanskoj visoravni svečano je ispraćen 1. hrvatski kontingent. Hrvatska je tad prvi put u UN-ovu mirovnu misiju uputila postrojbu razine satnije. Dana 17. ožujka 2013., kad je u kampu HRVCON-a spuštena hrvatska zastava, okončano je sudjelovanje pripadnika OSRH u toj misiji.

27. SVIBNJA 1941.

Britanska mornarica nakon višednevne je potjere blizu atlantske obale Francuske potopila čuveni i najveći njemački bojni brod "Bismarck".

23. SVIBNJA 1960.

Izrael objavljuje da je u Argentini, u zdržanoj akciji izraelskih sigurnosno-obavještajnih službi Mossada i Shin Beta, uhvaćen nacist Adolf Eichmann.

2. LIPNJA 2003.

Europska svemirska agencija (ESA) lansirala je iz baze Bajkonur u Kazahstanu letjelicu Mars Express, prvu europsku svemirsku misiju na drugi planet.

POSTROJAVANJE ZBORA NARODNE GARDE

HRVATSKI MEMORIJALNO-DOKUMENTACIJSKI CENTAR DOMOVINSKOG RATA U SURADNJI S HRVATSKIM VOJNIKOM OBJAVLJUJE AUTENTIČNE DOKUMENTE I MEMOARSKO GRADIVO VEZANO UZ DOMOVINSKI RAT

Događaji u Pakracu i na Plitvicama početkom i krajem ožujka 1991. te prijetnja uporabom JNA radi očuvanja Jugoslavije nametnuli su hrvatskom vodstvu potrebu za ustrojavanjem vlastitih vojnih snaga. No, Hrvatska je još uvijek bila u sastavu Jugoslavije pa se zbog postojećih propisa to nije moglo učiniti izvan okvira MUP-a RH. Dotad ustrojene policijske postrojbe za posebnu namjenu mogle su zaštititi hrvatske građane od napada srpskih terorista i pobune dijela Srba u Hrvatskoj, ali moguća uporaba JNA protiv Hrvatske prisilila je hrvatsko vodstvo da u postojećim formalno-pravnim okvirima odgovori na tu prijetnju. Zbog toga se, u skladu s važećim republičkim i saveznim zakonima, prišlo reorganizaciji MUP-a i preustroju policijskih snaga, odnosno ustrojavanju nekog oblika vojno-policijskih postrojbi pod imenom Zbor narodne garde (ZNG).

Smatra se da su pripreme za ustrojavanje brigada ZNG-a – zapravo buduće Hrvatske vojske – počele 9. travnja 1991. godine. Tad je na prvoj sjednici Vrhovnog državnog vijeća (savjetodavno tijelo koje je prema odluci predsjednika Republike zaminjeno dotadašnje Vijeće za narodnu obranu i zaštitu ustavnog poretka), prilikom razmatranja organizacij-

skog i institucionalnog preustroja redarstvenih snaga MUP-a, odlučeno da se dio snaga, u prvom redu onih za posebne namjene, radi primjerenijeg ustrojstva i obuke, stavi u djelokrug Ministarstva obrane u svojstvu posebne formacije kao Zbor narodne garde, s glavnom zadaćom zaštite ustavnog poretka i teritorijalnog integriteta Republike Hrvatske. Potom je 12. travnja Vlada RH utvrdila da će ZNG kao "profesionalna, uniformirana i oružana formacija" biti pod zapovjedništvom Ministarstva obrane (*Kronologija rata, Hrvatska i Bosna i Hercegovina, 1989. – 1998.*, Hrvatski informativni centar, Zagreb, 1998., 48-49), a ministar obrane Martin Špegelj iznio je plan stvaranja operativne jezgre ZNG-a sa zadaćama ustrojavanja operativnog sektora, sektora logistike, obaveštajne djelatnosti itd.

Pravne osnove za ustrojavanje ZNG-a stvorene su Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o unutarnjim poslovima koji je Sabor RH donio 18. travnja 1991., a u kojem se među redarstvenim službama ustrojenim u MUP-u za zaštitu Ustavom utvrđenog poretka spominje i Zbor narodne garde (čl. 7). Izmjenama i dopunama Zakona

(članak 1, točka 3) djelatnost službe proširena je na "zaštitu državne granice RH, te na zaštitu nepovredivoštiju državnog teritorija, narušavanje javnog reda i mira u većem opsegu, zaštitu od terorističkog i drugog nasilnog djelovanja, odnosno oružane pobune, zaštitu zračnih luka i zračnog prometa, zaštitu obale i mora, pružanje pomoći radi otklanjanja posljedica u slučaju opće opasnosti prouzrokovane elementarnim nepogodama i drugih akcidenata, zaštitu određenih osoba, objekata i prostora, te na druge poslove utvrđene zakonom (poslovi Zbora narodne garde)." U Zakonu se navodi da je Zbor narodne garde "profesionalna, uniformirana, oružana formacija vojnog ustroja za obrambeno redarstvene dužnosti" (čl. 25b), da "djeluje na cjelokupnom teritoriju RH" (čl. 25a), da "jedinicama ZNG-a zapovijeda Ministarstvo obrane" (čl. 25c), te da se "jedinice ZNG-a mogu upotrijebiti za izvršenje poslova javne sigurnosti i zaštite ustavnog poretka RH na traženje ministra unutarnjih poslova uz odobrenje predsjednika Republike" (čl. 25d) (Narodne novine, br. 19, 23. travnja 1991.). Spomenute su odredbe poslije uvrštene u pročišćeni tekst

Zakona o unutarnjim poslovima (čl. 25-28), koji je Zakonodavno-pravna komisija Sabora RH utvrdila na sjednici održanoj 27. svibnja 1991. pod predsjedanjem njezina predsjednika Vladimira Šeks-a (Narodne novine, br. 29, 17. lipnja 1991.).

Osnivanje Zbora narodne garde potvrđeno je Ukazom o proglašenju Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o unutarnjim poslovima koji je predsjednik RH dr. Franjo Tuđman donio 22. travnja 1991., na temelju članka 89 Ustava RH (Narodne novine, br. 19, 23. travnja 1991.).

Prema pisanju generala Martina Špegelja, formalnu Odluku o ustojstvu i broju pripadnika Zbora narodne garde, koja nije javno objavljena, predsjednik RH donio je 5. svibnja 1991. godine (M. Špegelj, *Sjećanja vojnika*, Zagreb, 2001., 213). Stvarnom ustrojavanju jedinica ZNG-a moglo se pristupiti nakon što su ministar obrane Martin Špegelj i ministar unutarnjih poslova Josip Boljkovac 10. svibnja dali Uputu o načinu reguliranja kadrovskih, tehničkih, finansijskih, materijalnih i drugih pitanja o prevodenju pripadnika policije u postrojbe ZNG-a

dr. sc. Ante NAZOR, ravnatelj Centra, snimio Marko PERIĆ (izvor: HMDCDR)

DNE GARDE 28. SVIBNJA 1991.

(I. Jelić, *Čovjek i rat*, Split, 2005., 34). Kao rok prevođenja određen je 15. svibnja 1991. dokad je dio pripadnika jedinica za posebne namjene MUP-a raspoređen u ZNG (također u sastavu MUP-a). ZNG je zamišljen kao djelatni i pričuvni sastav. Ustroj pričuvnog sastava ZNG-a napravljen je na temelju brojnog stanja pričuvne policije koja je 11. travnja 1991. imala oko 39 000 policajaca, a pričuvne postrojbe planirane su kao brigade i samostalne bojne, tad još pod nazivom "bataljuni" (Z. Radelić, D. Marijan, N. Barić, A. Bing, D. Živić, *Stvaranje hrvatske države i Domovinski rat*, Zagreb, 2006., 98). Do kraja svibnja 1991. ustrojene su prve četiri legendarne brigade ZNG-a, buduće gardijske brigade HV-a: 1. gbr. Tigrovi, 2. gbr. Gromovi, 3. gbr. Kune i 4. gbr. Pauci (Ivo Jelić, *Čovjek i rat*, Hrvatski časnički zbor grada Splita, Split, 2005., 34). Radi podizanja moralu hrvatskih građana, ali i radi odvraćanja od moguće agresije, na stadionu NK Zagreb u Kranjčevićevoj ulici u Zagrebu 28. svibnja 1991. održana je smotra postrojbi ZNG-a. Postrojene su formacije od oko 800 vojnika naoružanih modernim oružjem, desetak protuzrakoplovnih sustava, nekoliko

oklopnih transporterata i nekoliko oklopnih automobila (M. Špegelj, *Sjećanja vojnika*, Zagreb, 2001., 214). Smotru su uveličale Počasna predsjednička garda i povjesna postrojba sinjskih alkara te glazba ZNG-a (D. Runtić, *Domovinski rat – rat prije rata*, Vinkovci – Šibenik, 2004., 274).

Postrojeni gardisti svečano su prisegnuli domovini:

Svečano prisežem da će vjerno i časno izvršavati dužnosti koje se od mene, pripadnika Hrvatske narodne garde zahtijevaju i da će se savjesno i odgovorno pokoravati svim službenim naredbama i zapovijedima. Prisežem da će, i uz žrtvu vlastitog života, štititi i braniti svoju domovinu Hrvatsku, njezin suverenitet, teritorijalnu cjelovitost i sve njezine građane (tekst svečane prisege pripadnika ZNG-a).

Uz ATJ Lučko te specijalne postrojbe hrvatske policije i specijalne postrojbe Glavnog stožera Hrvatske vojske i MORH-a, gardijske brigade imale su iznimnu, može se reći i presudnu ulogu u borbi protiv srpskih terorista, odnosno u obrani i oslobođanju Republike Hrvatske u Domovinskom ratu. Istodobno s ustrojavanjem pro-

fesionalnih oružanih snaga, od 15. ožujka 1991. započelo je i ustrojavanje odreda Narodne zaštite. Bio je to nastavak procesa osnivanja nenaoružanih dragovoljačkih odreda, kao oblika obrane od prijetče agresije JNA i pobunjenih Srba u Hrvatskoj. Masovno i dragovoljno pristupanje dragovoljačkim postrojbama i odredima Narodne zaštite potvrdilo je odlučnost Hrvata, ali i hrvatskih građana ostalih narodnosti, da se suprotstave prijetče agresiji JNA i srpsko-crničkih snaga. Hrvatsko vođstvo nastojalo je i dalje da u pregovorima s vođstvima ostalih jugoslavenskih republika postigne mirno rješenje postojeće krize. S obzirom na odnos snaga, odnosno na sve otvorenu suradnju dijela

vijeća obrane za časnike (Časnička i Zapovjedno-stožerna škola na Črnomercu u Zagrebu – na lokaciji bivšeg Centra vojnotehničkih škola KoV-a JNA) i dočasnike (Dočasnicička škola u Jastrebarskom – na lokaciji bivše vojarne JNA, gdje je dodat bilo Nastavno središte HV-a – Centar za obuku i odgoj vojnika). Znatan dio polaznika HVU-a bili su dragovoljci s ratnim iskustvom iz 1991., tako da je i hrvatsko vojno školovanje u Domovinskom ratu bilo posebno po tome što su mnogi polaznici prvo odradili "praktični" dio nastave na bojištima diljem Hrvatske, a potom su u školskim klupama usavršavali i ujednačavali teoriju ratovanja. Dotadašnje ratno iskustvo te znanje stečeno na Hrvatskom vojnom učilištu hrvatski su zapovjednici – ča-

JNA sa srpskim vodstvom, upravo je Hrvatska – bez vlastite vojske i razoružana sredinom svibnja 1990. kad je JNA odmah nakon pobjede "hrvatske opcije" (HDZ) na demokratskim višestranačkim izborima gotovo sve naoružanje hrvatske Teritorijalne obrane stavila pod svoj nadzor – bila životno zainteresirana da se JNA ne uključi u rješavanje nastale krize, odnosno da se oružani sukob izbjegne ili barem odgodi što je dulje moguće.

Borbe tijekom 1991. pokazale su da broj časnika i dočasnika u hrvatskim snagama nije dovoljan za kvalitetno ustrojavanje te zapovijedanje i vođenje Hrvatske vojske koja se tek stvarala. Zbog toga se već od jeseni te godine počelo razmišljati o školovanju časnika i dočasnika Hrvatske vojske, da bi njihova početna izobrazba počela krajem 1991., a sustavna početkom 1992., kao jedinstvena temeljna izobrazba u obliku tečajeva. Iskorak u vojnom obrazovanju označen je preustrojem i pre-rastanjem Časničkog centra Hrvatske vojske (ČČ HV) u Hrvatsko vojno učilište (HVU) u siječnju 1993., na kojem su se tijekom rata u triju odvojenim školama školovali pripadnici Hrvatske vojske i Hrvatskog

snici i dočasnici – na kraju uspješno iskoristili u planiranju i provedbi budućih akcija i operacija. Račlambe napadnih operacija hrvatskih snaga do 1994. uočile su određene nedostatke i pogreške u vođenju i zapovijedanju, a posebice se osjećao nedostatak kvalitetnog dočasnicičkog kadra. Da bi se neki od nedostataka otklonili i ispravili, na inicijativu tadašnjeg zapovjednika OZ-a Split brigadira Ante Gotovine, u Šepurinama je sredinom travnja 1994. otvoreno i Obučno središte gardijskog desantnog pješaštva (OS GDP) "Pukovnik Damir Tomljanović", poslije (u svibnju 1995.) preimenovano u Središte gardijsko za specijalističku obuku dočasnika (SG SOD) "Damir Tomljanović Gavran". Ondje su, po uzoru na najrazvijenije vojske, hrvatski dočasnici – zapovjednici desetina i borbenih skupina, koji su okosnicu svake suvremene vojske, prošli obuku za najzahtjevnije vojne zadaće, da bi nakon povratka u matične postrojbe znanje prenosi na suborce te odigrali značajnu ulogu u završnim, pobjedonosnim operacijama hrvatskih snaga i konačnom oslobođanju Hrvatske. ■

AMFIBIJSKI TRANSPORTER PTS-M

Svladavanje vodenih zapreka ovisi o nizu elemenata, primjerice svladavaju li se nasilno pod vatrom kad je druga obala zaposjednuta i branjena ili je riječ o prelasku bez obrane, zatim o njihovoj širini, potrebama za prijevozom ljudstva ili za uspostavom komunikacije...

Amfibijski transporteri namijenjeni su prijevozu vojnika i materijalno-tehničkih sredstava preko vodenih zapreka. Posebno su pogodni prilikom tzv. nasilnih prelazaka kad je druga obala branjena. Osim ljudstva, mogu prevoziti i vozila kao i manja topničko-raketna sredstva.

U zbirkama Vojnog muzeja znatan dio prostora obuhvaćaju inženjerijska sredstva. Širok spektar sredstava koja se koriste u inženjeriji otpada na elemente minsko-eksplozivnih sredstava, mine, sredstva za detekciju mina, minopolagače, sredstva za zemljane radove te na ono što je mnogima najatraktivniji i vizualno najzanimljiviji dio, dakle, sredstva za svladavanje vodenih zapreka. Samo svladavanje vodenih zapreka ovisi o nizu elemenata: svladava li se zapreka nasilno pod vatrom kad je druga obala zaposjednuta i branjena ili je riječ o prelasku bez obrane, zatim o njihovoj širini, potrebama za prijevozom ljudstva ili za uspostavom komunikacije na dulje vrijeme. Za prelazak se koristi niz formacijskih sredstava kao što su amfibijski transporteri

K-61 i PTS-M, amfibijske splavi GPS, pontonski mostovi PMP, PM-M-71, P-M-71A, PMA-70 te Bejli (vidi HV, br. 499).

Amfibijski transporteri namijenjeni su prijevozu vojnika i materijalno-tehničkih sredstava preko vodenih zapreka. Posebno su pogodni prilikom tzv. nasilnih prelazaka kad je druga obala branjena. Osim ljudstva, mogu prevoziti i vozila kao i manja topničko-raketna sredstva. U opremi bivše JNA bili su modeli K-61 i PTS-M.

Hrvatska vojska koristila ih je u Domovinskom ratu za prijevoz preko Kupe kod Letovanića i sl.

Vojni muzej zasad posjeduje amfibijski transporter PTS-M koji u odnosu na K-61 ima veću masu, duljinu, dvostruki radius djelovanja, ali i veći utrošak goriva. ■

Tehničke značajke amfibijskog transportera PTS-M

Tip vozila	Amfibia
Borbena masa	17,7 t
Nosivost	
- na suhom	5 t
- na vodi	10 t
- na suhom do 3 km	10 t
Posada	dva člana
Duljina	11 500 mm
Širina	3300 mm
Visina	2650 mm
Najveća brzina:	
- na tlu	40 km/h
- na vodi	10,6 km/h
Radius kretanja:	
- na suhom	450 do 500 km
- na vodi	15 h
Svladavanje:	
- uspon bez tereta	30°
- uspon s teretom	20°
- iz vode i u vodu s teretom	15°
- rov širine	2,5 m
- zid visine	0,65 m
Motor:	
- model/tip	V54 P, četverotaktni dizelski
- snaga	350 KS

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO OBRANE
UPRAVA ZA LJUDSKE RESURSE
SEKTOR ZA UPRAVLJANJE LJUDSKIM RESURSIMA

Na temelju članka 52. stavka 2. Zakona o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 73/13 i 75/15) i točke VIII. Odluke o osnivanju Povjerenstva Ministarstva obrane za utvrđivanje prijedloga kandidata za imenovanje odnosno upućivanje na dužnosti vojnog izaslanika i druge vojno-diplomske dužnosti te dužnosti u međunarodnim organizacijama i vojnim predstavništvima, KLASA: 023-03/16-03/1, URBROJ: 512-01-16-169 od 13. travnja 2016., objavljuje

INTERNI OGLAS za popunu dužnosti

1. Vojni izaslanik RH u Republici Poljskoj, Republici Estoniji, Republici Latviji i Republici Litvi sa sjedištem u Varšavi

Uvjeti:

- ustrojbeni čin: brigadir
- preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili specijalistički diplomski stručni studij društvenog, prirodnog ili tehničkog smjera
- aktivno znanje engleskog jezika
- posebna vojna znanja
- ustrojbeni VSSp: D01PC63.

Poželjni uvjeti:

- vojnodiplomska izobrazba
- međunarodni tečajevi iz područja diplomacije
- radno iskustvo na poslovima međunarodne obrambene suradnje.

Predviđeno vrijeme upućivanja na dužnost: siječanj 2017.

2. Vojni izaslanik RH u Republici Makedoniji, Republici Albaniji i Republici Kosovu sa sjedištem u Skoplju

Uvjeti:

- ustrojbeni čin: brigadir
- preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili specijalistički diplomski stručni studij društvenog, prirodnog ili tehničkog smjera
- aktivno znanje engleskog jezika
- posebna vojna znanja
- ustrojbeni VSSp: D01PC63.

Poželjni uvjeti:

- vojnodiplomska izobrazba
- međunarodni tečajevi iz područja diplomacije
- radno iskustvo na poslovima međunarodne obrambene suradnje.

Predviđeno vrijeme upućivanja na dužnost: siječanj 2017.

3. Vojni izaslanik RH u Republici Srbiji sa sjedištem u Beogradu

Uvjeti:

- ustrojbeni čin: brigadir
- preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili specijalistički diplomski stručni studij društvenog, prirodnog ili tehničkog smjera
- aktivno znanje engleskog jezika
- posebna vojna znanja
- ustrojbeni VSSp: D01PC63.

Poželjni uvjeti:

- vojnodiplomska izobrazba
- međunarodni tečajevi iz područja diplomacije
- radno iskustvo na poslovima međunarodne obrambene suradnje.

Predviđeno vrijeme upućivanja na dužnost: veljača 2017.

Osim propisanih uvjeta, kandidati moraju ispunjavati uvjete iz članka 34. Zakona o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske.

Za kandidate koji ispunjavaju uvjete provest će se individualni razgovor na hrvatskom i engleskom jeziku s pitanjima vezanim uz dužnost.

Prijave s dokazima o ispunjavanju navedenih uvjeta zainteresirani kandidati mogu dostaviti na adresu: Ministarstvo obrane Republike Hrvatske, Uprava za ljudske resurse, Sektor za upravljanje ljudskim resursima, Stančićeva 6, 10000 Zagreb.

Rok za podnošenje prijava je 14 (četrnaest) dana od dana objave oglasa u Hrvatskom vojniku.

Jubilarni 500. broj
vašeg i našeg časopisa Hrvatski vojnik
koji u kontinuitetu izlazi od 1991.

500

